

ΙΛΙΣΟΣ

ΕΡΕΥΝΑ-ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ-ΤΕΧΝΗ

Να τι είναι αυτό που περιμένω κάθε χρόνο: με
μια ρυτίδα περισσότερη στο μέτωπο, μια ρυτί-
δα λιγότερη στην ψυχή: την πλήρη αντιστροφή,
την απόλυτη διαφάνεια.

ΟΔΥΣΣΕΑΣ ΕΛΥΤΗΣ (Ανοιχτά χαρτιά ΚΘ',
Αποσπάσματα)

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ ΤΕΥΧΟΥΣ

Η συνέπεια των πράξεων με τους λόγους.	65
Από το ημερολόγιο του Τολστόϊ.	66
Θεία μουσική. Ποίημα.	69
Ιωάννη Σιναΐτη: Περί προσευχής.	67
Ο θάνατος αγαπημένων προσώπων.	70
Το παιδάκι πέθανε! Ποίημα.	70
Π. Γιογκανάτα: Η υπερβολική θλίψη για το θάνατο.	71
Λορέντσου Μαβίλη: Διήγη.	72
Πώς εβούρκωσαν τα μάτια ενός βασιανιστή.	72
Όμραμ Μ. Αϊβανχόφ: Από τις διδασκαλίες του.	73
Πέτρον Γράβιγκερ: Πρόοδος και άνθρωπος.	75
Αισχύλου: Από τον πόνο βγαίνει η γνώση.	77
Το Κάρμα (Αιτιατόν).	78
Παν. Δ. Αναγνώστου: Η γιορτή του Λευκού Λωτού.	79
Χριστ. Καμαρωτάκη: Ο συμβολισμός του Όφεως.	80
Γεωργ. Σιβρή: Εορτή του Λευκού Λωτού.	84
Αλβέρτου Αϊνστάιν: Η αληθινή θρησκευτικότητα.	88
Κείμενα του Γκαντι.	88
Άλμπερτ Σβάϊτσερ: Κάνετε κάτι περισσότερο.	89
Δημήτρη Κατσούλη: Βίος. Ποίημα.	89
Μην ανακοινώνετε τα σχέδιά σας.	90
Αντώνιου Αδριανόπουλου: Περί των θεών κατά του Πλάτωνα.	92
Ιωάννη Γιαλιράκη: Η μετενσάρκωση.	96
Κρισναμούρτι: Η σοφία.	98
Δημήτριον Ιωαννίδη: Το Δοξολογείο της Επιδάμου.	99
Στην κόψη του ξυραφιού.	102
ΦΙΛΟΚΑΛΙΑ των Ιερών Νηπτιζών.	104
Ιωάννη Βασιλή: Επλησίασα την Αχερουσία.	108
Θρασ. Βλησίδη: Επιστήμη και φιλοσοφία, θρησκεία και αποτροχασμός.	116
Εμμ. Εμμανουήλ: Το ρόδο στην Καλλιτεχνία.	121
Κωστή Παλαμά: Ρόδου μοσχοβόλημα. Ποίημα.	125

ΤΡΙΜΗΝΙΑΙΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ΕΛΕΥΘΕΡΑΣ ΣΚΕΨΕΩΣ
Βουκουρεστίου 25 Κωδ. Ταχ. 106 71, Αθήνα Τηλ. 362.0702
Λιανέμεται δωρεάν εις τα μέλη

Ιδρυτής + ΚΩΣΤΗΣ ΜΕΛΙΣΣΑΡΟΠΟΥΛΟΣ

Ιδιοκτησία - Έκδοση: Θεοσοφική Εταιρεία εν Ελλάδι

Συντακτική Επιτροπή: Π. Αναγνωστόπου, Χ. Μπάρακλής, Θ. Κατσιρής

Έτος 43ον, Απρίλιος- Μάιος - Ιούνιος 1998, Τεύχος 232

Ένα μεγάλο πνευματικό επίτευγμα

Η συνέπεια των πράξεων με τους λόγους

Αυτό που λείπει από τους περισσότερους ανθρώπους που διδάσκουν την πνευματική γνώση και την αρετή, είναι η συνέπεια των λόγων τους με τον τρόπο της ζωής τους. Η συνέπεια είναι πάντα η καθοριστική παιδαγωγική δύναμη των λεγομένων. Αυτή που κάνει πιστικούς τους λόγους, ή άδειους και φρασικά μη ωφέλιμους.

Ο πιο αποτελεσματικός τρόπος διδασκαλίας, είναι το παράδειγμα της ίδιας της ζωής του διδάσκοντος. Εάν επιθυμεί κανένας να ωφεληήσει τους συνανθρώπους του ηθικά, πρέπει να στραφεί πρώτα στον εαυτό του, να ελέγξει τις σκέψεις του, τους λόγους του και τις πράξεις του, εάν ο τρόπος της ζωής του ταυτίζεται με εκείνα που λέει. Εάν δηλαδή αγαπά τους συνανθρώπους του, εάν είναι ταπεινός, αγνός, ελεύθερος, δίκαιος, ανιδιοτελής.

Ένα από τα μεγαλύτερα πνεύματα των αιώνων ο Ι. Β. Γκαίτε έγραψε στον υπέροχο φίλο του Γουλιέλμο Ούμ볼ντ έξι ημέρες προ του θανάτου του: «Δεν έχω τίποτε άλλο μάλλον επείγον να πιάξω».

παρά να αναπτύσσω τις δυνάμεις που μου απομένουν και να παλαίω εναντίον παντός ό,τι μέσα μου είναι κίβδηλον».

Οι αρχαίοι Έλληνες είχαν επισημαίνει την αξία της συνέπειας.

Ο ποιητής Φιλήμων (4ος αιώνας π. Χ.) λέει:

«Μην κρίνεις από τα λόγια το σοφό ή χρηστό άνθρωπο· τον τρόπο που ξει να εξετάζεις πάντοτε. Γιατί πολλοί ομιλούν ωραία με σκοπό την αδικία, τα έργα τους όμως δεν είναι καλά».

(Αβ. αποστ. 40 c, Meineke).

(Εκ των λόγων μη κρίνε... σοφόν ή χρηστόν άνδρα· τον βίον εξέταξ' αεί. πολλοί γαρ ευ λέγουσιν αδικίας χάριν, τα δ' έργ' έχουσι φάλα.)

Στον Όμηρο συναντάμε τη συνέπεια των έργων με τους λόγους:

«Έργον τε έπος τε» (Ιλιάς, Ο,234) και «τελέσαι έργον τε έπος τε» (Οδύσσεια, Β, 272). Έπος: λέξις, λόγος.

Ο μεγάλος ρήτορας Δημοσθένης επισημαίνει (Ολυνθικός Β, 12):

«Όλα τα λόγια, όταν λείπουν τα έργα, φαίνονται σαν ζάτι μάταιο και ανώφελο».

(Άπας μεν λόγος, αν απή τα πράγματα, μάταιόν τι φαίνεται και κινόν).

Και εις την Καινή Διαθήκη (Ιωάν. 1η επιστ. Γ', 18) τονίζεται:

«Μη αγαπώμεν λόγω μηδέ τη γλώσση, αλλά εν έργω και αληθεία»

Από το ημερολόγιο του Τολστόϊ

Ο διάσημος Ρώσος μυθιστοριογράφος και ηθικός στοχαστής Λέων Τολστόϊ γράφει στο ημερολόγιό του:

Μου γράφει κάποιος: «Εάν γίνω καλλίτερος κατά τι θα ωφεληθεί ο πλησίον μου;» Είναι το ίδιο σαν να έλεγε ο γεωργός: «Εάν αζονίσω την αξίνη μου θα πάει εμπρός η εργασία μου;»

Η εργασία προχωρεί τότε μόνον, όταν η αξίνη είναι αζονισμένη. Αλλά εδώ η σύγκρισις δεν είναι πλήρης. Λιά να φωτίσουμε και να καλλιετερεύσουμε τους άλλους όπως το έχω ήδη ειπεί, πρέπει να φωτίσουμε και να βελτιώσουμε τον εαυτόν μας.

Περιοδικόν «Παναθήναια», 15/10/1903

ΠΕΡΙ ΠΡΟΣΕΥΧΗΣ

Ιωάννη του Σιναΐτη (525-600 μ.Χ.)
από το περίφημο έργο του «ΚΛΙΜΑΞ»

Η προσευχή, ως προς την ποιότητά της είναι συνομιλία και ένωση του ανθρώπου με τον Θεό... Είναι η πηγή των αρετών, πρόξενος των χαρισμάτων, τροχή της ψυχής, φωτισμός του νου, πέλμας που κρατά την απόγνωση, απόδειξη της ελπίδας, διάλυση της λύτης, θησαυρός των ησυχαστών, μείωση του θυμού, καθρέπτης της πνευματικής προόδου, φανέρωση του βαθμού της αρετής, διήωση της πνευματικής κατάστασης, αποκάλυψη των μελλοντικών πραγμάτων και σημάδι της πνευματικής δόξας που έχει κανείς. Η προσευχή είναι γι' αυτόν που προσεύχεται πραγματικά, δικαιοσύριο και ζητήριο και βήμα του Κυρίου, πριν από το μελλοντικό βήμα...

Όταν ξεκινάς να σταθείς ενώπιον του Κυρίου, ας είναι ο χιτών της ψυχής σου ενδυσμένος εξ ολοκλήρου με το νήμα, ή μάλλον με την όλη της αμνησικαχίας.

Ειδεμή τίποτε δεν πρόκειται να ωφεληθείς από την προσευχή. Όλο το ύψος της προσευχής σου ας είναι ανεπιτήδευτο...

Μία είναι εξωτερικώς η στάση στην προσευχή, αλλά παρουσιάζει εσωτερικώς πολλές ποικιλίες και διαφορές. Άλλοι συνομιλούν μαζί Του σαν με φίλο και κύριό τους, και Του προσφέρουν τον ύμνο και την ικεσία χάριν των άλλων και όχι του εαυτού μας. Άλλοι ζητούν πλούτο και δόξα... Άλλοι παρακαλούν να απαλλαγούν τελείως από τον εχθρό τους. Μερικοί ικετεύουν να τους δοθεί κάποια τιμή και μερικοί για την τελεία εξάλειψη του χρέους τους. Άλλοι ζητούν απελευθέρωση από τα δεσμά των παθών και άλλοι συγχώρηση των ανομιμιών τους.

Πριν απ' όλα ας βάλουμε στον κατάλογο της δειξέως μας την ειλικρινή ευχαριστία. Στη δεύτερη σειρά, την εξομολόγηση των αμαρτιών μας και την συντριβή της ψυχής μας με συναίσθηση. Και στη συνέχεια ας αναφέρουμε τα αιτήματά μας προς τον Πατριάρχη. Ο τρόπος αυτός της προσευχής είναι άριστος όπως απεκαλύφθη σε κάποιον από τους αδελφούς από Άγγελο του Κυρίου...

Μην επιτηδύνασαι τα λόγια της προσευχής σου. Διότι πολλές φορές τα απλά και ανεπιτήδευτα ψελλίσματα των μικρών παιδιών ευχαρίστησαν και ικανοποίησαν τον ουράνιο Πατέρα τους.

Μη ζητάς να λέγεις πολλά στην προσευχή σου, για να μην διασκορπισθεί ο νους σου, αναζητώντας λόγια... Η πολυλογία στην προσευχή πολλές φορές δημιουργήσε στο νου φαντασίες και διάχυση, ενώ αντιθέτως η μονολογία συγκεντρώνει τον νου.

Όταν αισθάνεσαι γλυκύτητα ή κατάνυξη σε κάποιο λόγο της προσευχής σου, σταμάτησε σ' αυτόν, διότι τότε συμπροσεύχεται μαζί μας ο φύλακας Άγγελός μας.

Μη προσεύχεσαι με παρηγορία (μετά θάνατος), έστω και εάν διαθέτεις καθαρότητα. Αντιθέτως πλησίασε με πολλή ταπεινοφροσύνη, και έτσι θα αποκτήσεις περισσότερη παρηγορία...

Η πίστη δίνει φτερά στην προσευχή. Χωρίς αυτήν η προσευχή δεν μπορεί να πετάξει στον ουρανό...

Για κάθε αίτημα, η πληροφορία εμφανίζεται στην προσευχή. Πληροφορία είναι η απαλλαγή από την αμφιβολία. Πληροφορία είναι η βεβαία και ασφαλής γνώση ενός αγνώστου πράγματος.

Να γίνεσαι υπερβολικά ελεήμων και συμπονετικός, συ που καλλιεργείς την προσευχή...

Μερικοί όταν εξέρχονται από την προσευχή, είναι σαν να εξέρχονται από ψυχολογημένο χαμίνι, αισθανόμενοι συγχρόνως μία ελάφρωση και ένα καθαρισμό από το ρύπο και το βάρος της αμαρτίας. Και άλλοι πάλι αισθάνονται σαν να εφωτίστηκαν με φως και σαν να εφόρεσαν το ένδυμα της ταπεινότητας και της αγαλλίασης. Όσοι δε εξέρχονται από την προσευχή τους χωρίς να αισθάνονται χαμιά από τις δύο ενέργειες, αυτοί προσεύχονται όχι πνευματικά, αλλά σωματικά για να μην πω ιουδαϊκά...

Απέκτησε πάσα γενναιότητα και θα έχεις το Θεό διδάσκαλο στην προσευχή σου.

Δεν μπορούμε να διδαχθούμε το πώς να βλέπουμε, διότι εκ φύσεως το γνωρίζουμε μόνοι μας. Παρόμοια δεν μπορούμε να γνωρίσουμε με την διδασκαλία του άλλου το κάλλος της προσευχής. Διότι η προσευχή έχει διδάσκαλό της το Θεό.

(Έκδοση ιερής μονής Παράκλητον, Ωρωπός Αττικής)

Ο Omraam Aïvanhon συμβούλευε:

«Όταν ξεσπούν μέσα σας φιλονικίες, φασαρίες, ξεεγέρσεις, αν προσευχηθείτε με πολλή θέρμη, ξαφνικά όλα καθιερώνονται και ξαναβρίσκετε τη γαλήνη και τη χαρά».

«Όταν αισθάνεστε ταραγμένοι, δυστυχισμένοι, αντί να κλαυθουρίζετε και να παραπονιέστε δεξιά και αριστερά, να παίρνετε ηρεμιστικά, προσπαθείτε ν' αλλάξετε περιοχή καταφεύγοντας σ' αυτό το

Θαυμάσιο και τόσο αποτελεσματικό μέσο, που οι μεγαλύτεροι Δάσκαλοί μας μας δίδαξαν: Την προσευχή.

«Όταν προσεύχεστε, βάζετε σε λειτουργία μέσα σας μια κίνηση θετική, φωτεινή, θεϊκή».

«Η προσευχή δεν είναι τίποτε άλλο παρά μια πράξη με την οποία ανεβαίνουμε πάνω από τους εαυτούς μας για να βρούμε ποιηχεία που θα μας βοηθήσουν να δημιουργήσουμε τέλεια έργα, θεϊκά έργα...».

Αναφορά από το περιφημο βιβλίο «Ωγυγία» ή Αρχαιολογία του Α. Σταγειρίτη, Βιέννη 1815.

Περί προσευχής και Ικεσίας των Ελλήνων

«Οι Έλληνες είχαν μέγα σέβας και μεγαλιτέραν ελπίδα εις την ενέργειαν της προσευχής και Ικεσίας· όθεν δεν μετεχειρίζοντο επιχείρημα ή έργον πριν προσευχηθούσι. Αι δε προσευχαί ελέγοντο ειχαί, δείσεις, ικεσίαι. Εκτός των ιδιαιτέρων προσευχών, είχαν αι πόλεις και κοινάς δείσεις, δι' όλην την πόλιν· ως οι Αθηναίοι προσηύχοντο κοινώς δια την ευτυχίαν της πόλεως (...)

Συνήθως δε προσηύχοντο ιδιαίτέρως δις την ημέραν, το πρωί και εσπέρας. Κατ' άλλους τρις την ημέραν (...) Ότε προσηύχοντο εις τους Ουρανίους Θεούς, ύψωναν τας χείρας άνω.

ΘΕΙΑ ΜΟΥΣΙΚΗ

Του Uhland (Γερμανία)

Γλυκό τραγούδι με ξυπνά,
Αργά δεν είναι τώρα;
Για χτύπαξε μητέρα μου
Ποιός νάναι αυτή την ώρα;

Δεν είναι, αγάπη μου, κανείς,
Γύρε στο προσκεφάλι·
Πως τραγουδούσαν πιστεφες
Στον πυρετού τη ζάλη.

Δεν είναι μουσική της γης
Άγγελοι στον αιθέρα,
Ψάλλουν γλυκά και με καλούν
Σ' αυτούς πετώ μητέρα!

Ο ΘΑΝΑΤΟΣ ΑΓΑΠΗΜΕΝΩΝ ΠΡΟΣΩΠΩΝ

Ένα από τα μεγαλύτερα πνεύματα των αιώνων ο Ι.Β. Γκαίτε έχασε το γιό του σε δυστύχημα στη Ρώμη. Ο φίλος του Έκκερμαν, όταν πληροφορήθηκε το θάνατο, έτρεφε συλλογιζόμενος πώς θα παρουσιαστεί στον Γκαίτε και πώς να του μιλήσει για το φριχτό γεγονός. Στο σχετικό βιβλίο του (Συνομιλία Έκκερμαν με τον Γκαίτε, μετάφρ. Ν. Καζαντζάκη) γράφει:

23 Νοεμβρίου 1830

«Μπήκα στο δωμάτιο του Γκαίτε. Ήταν όρθιος και εμφανέτος ήρεμος· μ' έσφιξε στην αγκαλιά του. Τον βρήκα τέλειο και γαλήνιο και ήρεμο. Μιλήσαμε για χίλια δυο πράγματα· για το γιό του, μήτε λέξη».

Ένας από τους ονομαστότερους ποιητές της Μέσης Αττικής Κομωδίας, ο Αντιφάνης (Ανθολ. Στοβαίου ΡΚΔ, 27) λέει:

«Πένθησε με μέτρο τους αγαπημένους σου. Γιατί δεν έχουν πεθάνει, αλλά τον ίδιο δρόμο που όλοι αναγκαστικά θα περάσουμε, αυτοί τον πήραν πρώτοι».

Ο Στωϊκός φιλόσοφος Επικτήτος (Εγχειρίδιο, XI) έλεγε:

«Να μην πεις ποτέ για οποιοδήποτε πράγμα ότι το «έχασα», αλλά ότι το «απέδωσα». Πέθανε το παιδί σου; Απεδόθη. Πέθανε η γυναίκα σου; Απεδόθη...»

(Οι περί θανάτου ιδέες του Επικτήτου, καθώς και όλων των Στωϊκών είναι οι εξής: Έβλεπαν τον θάνατο σαν ένα φυσικό φαινόμενο. Δεν θεωρούσαν αυτόν ως κακόν, γιατί πίστευαν ότι «οὐδὲν κακόν κατὰ φύσιν»).

Ο Πλούταρχος στα «Ποικιά» (474 D) γράφει:

Πρέπει ν' ακολουθήσουμε την άποψη του Αναξαγόρα, εξαιτίας της οποίας αναφώνησε, όταν πέθανε το παιδί του: «Ήξερα ότι γεννησα θνητό».

Το παιδάκι πέθανε!

Τον E. Bauernfeld (Γερμανία)

Το παιδάκι πέθανε,
Αχ! πτωχή μητέρα...
Κλαίει απαρηγόρητα,
Κλαίει νύχτα μέρα.

Το παιδάκι μια νυχτιά
 Φαίνεται μπροστά της
 Κάτωχρο, με σάβανο...
 «Αχ! μητέρα», κράζει,
 «Το πουκαμισάκι μου
 Από δάκρυα σπάζει,
 Δάκρυα της αγάπης σου!
 Τόσο κλάμα γτάνει:
 Με βρεγμένο σάβανο
 Ύπνος δε με πιάνει!»
 Του παιδιού η λευκή θωριά
 Μεσ' στο μνήμα σβύνει
 Κ' η μητέρα δάκρυα
 Για δεν ξαναχύνει.

Η υπερβολική θλίψη για το θάνατο

Όταν κάποιος αγαπημένος σας πεθάνει, αντί να κλαίτε σπαράκτικά, σκεφθείτε με ωριμότητα και δύναμη ότι πήγε σε άλλο ανώτερο πεδίο και ότι ο Κύριος γνωρίζει τι είναι το καλύτερο για κείνον. Συνειδητοποιείτε ότι είναι ελεύθερος και προσευχηθείτε. Η αγάπη σας και η καλή θέληση ας γίνουν αγγελιοφόροι που θα τον βοηθήσουν να προχωρήσει στο καινούργιο μονοπάτι της ζωής. Μια τέτοια συμπεριφορά είναι πιο χρήσιμη. Μην γίνεσθε εγωϊστές.

Η υπερβολική θλίψη σας τον εμποδίζει να προχωρήσει και κρατά δέσμια την ψυχή του σε πρόσγεια επίπεδα. Ευχηθείτε του ειρήνη και ελευθερία, και αντί να κλαίτε, βοηθείστε τον να ανυψωθεί.

Τον Ινδού φιλόσοφο Η. ΓΙΟΓΚΑΝΑΝΤΑ (έργο του ιδίου «Η αυτοβιογραφία ενός Γιόγκι.»)

Λήθη

Του Λορέντσου Μαβίλη (1860 - 1912)

Καλότιχοι οι νεκροί που λησμονάνε
Την πίκρα της ζωής. Όντας βυθίστη
Ο ήλιος και το σούρουπο ακολουθήστη,
Μην τους κλαίς, ο καῦμός σου όσος και νάναι.
Τέτοιαν ώρα οι ψυχές διψούν και πάνε
Στης λησμονιάς την κρουσταλλένια βρύση·
Μα βούρζος το νεράκι θα μαντρίση,
Αν σπάξη γι' αυτές δάκρυ όθε αγαπάνε.
Κι' αν πιουν θολό νερό ξαναθυμούνται,
Διαβαίνοντας λιβάδια από ασφοδίλι,
Πόνους παλιούς, που μέσα τους κοιμούνται.-
Αν δε μπορής παρά να κλαίς τό δεδί,
Τους ζωντανούς τα μάτια σου ας θρηνήσουν:
Θέλουν, μα δε βολεί να λησμονήσουν.

ΠΩΣ ΕΒΟΥΡΚΩΣΑΝ ΤΑ ΜΑΤΙΑ ΕΝΟΣ ΒΑΣΑΝΙΣΤΗ

Απόσπασμα αφηγήσεως του αγριώς βασανισθέντος στην ΕΣΑ για το ζήνιμα του Ναυτικού (23 Μαΐου 1973) Σπύρου Κοτσαρίδα:

Ένα βράδυ, τρεις Εσατζήδες μπήκαν και μου είπαν:
«Έτοιμάσου, απολύεσαι».

Με βοήθησαν να σηκωθώ. Τότε με πλησίασε ο δεσμοφύλακας.
Είχα πια καθίσει μέσα σ' ένα τζιπ.

«Τώρα εσύ δεν θα με αφήσεις σε χλωρό κλαρί με αυτό που σου έκανα», μου είπε.

«Παιδί μου, του απάντησα, έλα να σε φιλήσω. Αν ήμουν από κείνους που θα ζητούσαν εκδίκηση, δεν θα βρισκόμουν εδώ φιλαλισμένος. Αν είναι αλήθεια ότι πηγαίνω στο σπίτι μου, ξέρεις ποιά είναι κι' όποτε θέλεις έλα να με βρείς, κι αν μπορώ να σε βοηθήσω σε κάτι, θα το κάνω».

Είδα τα μάτια του να βουρζώνουν. Ήταν μια ικανοποίηση για μένα».

(«Καθημερινή» 21/11/1975)

ΑΠΟ ΤΙΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΕΣ ΤΟΥ ΟΜΡΑΑΜ ΜΙΚΑΕΛ ΑΪΒΑΝΧΩΦ

Οι άνθρωποι που μας βασανίζουν

Οι δύσκολες καταστάσεις της ζωής με βοήθησαν πάρα πολύ να σκεφτώ. Αν δεν είχα βρεθεί πάρα πολύ νωρίς σ' αυτές τις καταστάσεις που φαινομενικά ήταν οι πιο αξιοθρήνητες και δυστηχιμένες, ούτε θα είχα ανακαλύψει, ούτε θα είχα κάνει τίποτα. Γι' αυτό ευλόγω τον Ουρανό για τις στερήσεις, τις δυσκολίες και τις δυστηχίες που μου έστειλε. Ναι, ευλόγω τον ουρανό. Όταν φτάνουμε στο σημείο να καταλαβαίνουμε, βλέπουμε την καλή πλευρά... και να μάθετε, σαν κι εμένα, να ευχαριστείτε καθημερινά τον Ουρανό που υποστήκατε αυτή τη δυστηχία ή που περάσατε αυτή τη δοκιμασία...

Υπάρχουν πολλές αρετές που δεν αναπτύσσονται όταν δεν περνάμε ορισμένες δοκιμασίες. Θα σας πω, μάλιστα, ότι οι εχθροί μας είναι καμιοφλαρισμένοι φίλοι επειδή μας υποχρεώνουν να καταβάλλουμε προσπάθειες και είναι αυτές οι προσπάθειες, εκείνες που μας ελευθερώνουν. Γι' αυτό πρέπει να τους αγαπάμε... Το ν' αγαπάει κάποιος τους φίλους του, είναι εύκολο, όλοι μπορούν να κάνουν. Το ν' αγαπάει όμως τους εχθρούς του είναι πάρα πολύ δύσκολο. Μπορούμε να τους αγαπήσουμε μόνο άμα ανακαλύψουμε ότι είναι μεταμφιεσμένοι φίλοι, χάρη στους οποίους κάνουμε μεγάλες προόδους στο δρόμο της αυτοκυριαρχίας και της ελευθέρωσης... Πήσω από τις πιο δυστηχιμένες περιστάσεις κρύβονται οι μεγαλύτερες ευλογίες.

(Νίκη του πνεύματος: η ελευθερία)

Το μέλλον των εγωϊστών πλούσιων

Ας πάρουμε το παράδειγμα ενός πλούσιου ανθρώπου: αν δεν κάνει κανένα καλό με τα πλούτη του, αν αφήνεται μόνο στις διασκέδασεις και στη συνηθισμένη ζωή, όταν θα ξανάρθει σε μια προσεχή ενσάρκωση, δε θα έχει πια τίποτα και θα είναι υποχρεωμένος να ζει στη δυστηχία και τις στερήσεις. Δε θα ξέρει βέβαια ότι ήταν πολύ πλούσιος στο παρελθόν κι ότι αν τώρα είναι στη δυστηχία, είναι

γιατί τα είχε κρατήσει όλα για τον εαυτό του χωρίς να κάνει κανένα καλό για τους άλλους.

Πόσοι άνθρωποι έρχονται στον κόσμο σε μια κατάσταση πραγματικά αξιοθρήνητη χωρίς να ξέρουν το γιατί. Αυτό το θέμα ποτέ δε διαφωτίστηκε καλά ούτε από την ψυχολογία, ούτε από την ιατρική, ούτε από την παιδαγωγική, ούτε από την ψευανάληψη, ούτε από αυτή τη θρησκεία. Δεν μπορεί να ερμηνευθεί παρά από την Εσωτερική Επιστήμη.

(Το εγχειρόγραφο του Περιοδικού)

Συμπλήρωση:

Τα ίδια υποστηρίζει και ο Σπυρίδων Νάγος στο βιβλίο του «Πνευματικά Ιδέα».

«Ο νόμος της αλληλεγγύης καταδεικνύει ότι ματαιά είναι η εργασία προς πλουτισμόν και γιατ' αζοιουθίαν προς απόλαυσιν εφημέρων πραγμάτων. Είναι ματαιά, διότι εν νέα ενσαρνώσει θα δοκιμάσωμεν όλα εκείνα, τα οποία δοκιμάζουν οι έτεροι των ανθρώπων, οι ευρισκόμενοι εν στερήσει παντός μέσου διανοητικής προσόδου και απολαύσεως των χρεωδών του βίου».

Η μετάπτωσης της ανθρωπίνης ψυχής εκ του ενός κοινωνικού σπρώματος εις το έτερον, καταδεικνύει ότι λειτουργεί νόμος, ο οποίος υπαγορεύει αυτήν, και ο νόμος αυτός είναι ο της διακαυσίνης νόμος, ο οποίος δεν επιτρέπει γιατ' ουδένα λόγον να παραβιάζεται εκ των συνθηκών των ανθρωπίνων νόμων».

Άμα που γίνει το κακό και δεν έχει θεραπεία, αν πάρεις την απόφαση ο πόνος τελειώνει.

Το θρηνείς ένα κακό που πέρασε και πάλι είναι ο τρόπος να ζητάς νέο κακό να φέρεις.

Συζήτηρ (Περιοδικό «Έλλην», 8/7/1916)

-իծնիլս աօւ Լաւհաճոյնք իւս շիւօհօրուք նա հօհչի՝ Շրթոնիչ օ ուշ
 Լաւադարուք և Յ՛ հաօճարօք հաօւ օրո՝ Լիւիմոն Լիւաւուսար և Եզճ
 -ծօրո՝ հրօւն օրո՝ ուր շիւօրիմլաւմոյ ող՝ Շրթօք հաօւ շիւօհչի հաօւ
 -իծնիլս հաօւ շիւ Լաւաճիւաօճի շիւս աօւ ուճն ու շիւօւաւճաւ աղ:

Նաոյ Նաօբօծըրառաո Նաոյ ուկ
 Լարկո Բու ուկ ուկ/ձերչոյու Լուրմաբար Բու ուկ Լուրմառ Նի՛ՂՅառ Լ
 ուկ յոթաւառ Լ ուկ/ձերչոյուռառ Լ Բուկ Նաոյ ուկ/ձերչոյու II Նաոյ
 միւբար օյ Լաօճիւզն ու օլոծ՛ օյ Լաօծի ու ուկ Լաոյ Նըշկրառ Նըշիւ
 Նի Լաօծօծիւ Նաօճըրառ ուրո Լուրառ օյ Լաոյ Լիւօ՛ Բու Լաօծիւ
 -ուր ու ուկ օլոծի Բու չի Լաշկըրիւոլառ Լը Եւոյ Եւթօծըրառ Կ)

Համընթաց հասլ հոմ ուժ ու
-հազթա մայռ մռ առ ուժն ու չի մռ ախախտւոյ աւս անուրիս առ
հառչոյ հասլ չի մռ հառիմիմի հառչումիսառ ոչոյ հառչոյ ի՞նչ անձա-
-քէշ իմիւրածոնք Եւ ոմնիւս Եւաղոյճան հիւրոյ հիւ չի հիւնապոյ
հիւնուիւս հիւ արուծիւս ու հաճիւ հիւնիսառ առ օրոմը օչոյս առ
հաղթաօչոյս ոչոյ հիւնառ հիւնիւս հոմ օրոյս արիւս առիւր ար
հառիւս մռ հառիւս չիւսոյս հառիւս հասլ Եւաճ Եւաճիւս Եւ

[illegible]

К. Голубович

וְיִשְׂרָאֵל יֹאמַר וְהָיָה כִּי יִשְׁכַּח אֶת-עַבְדִּי

-τοῦτε ἵνα οὐκ ἐλθὴ ἡμεῖς ἐπὶ τὴν πόλιν ταύτην, καὶ καταλάβωμεν αὐτήν, καὶ κατακαύσωμεν αὐτήν·
 -καὶ οὐκ ἐλθὴ ἡμεῖς ἐπὶ τὴν πόλιν ταύτην, καὶ καταλάβωμεν αὐτήν, καὶ κατακαύσωμεν αὐτήν·
 -καὶ οὐκ ἐλθὴ ἡμεῖς ἐπὶ τὴν πόλιν ταύτην, καὶ καταλάβωμεν αὐτήν, καὶ κατακαύσωμεν αὐτήν·

ΠΡΟΒΟΛΕΣ ΚΑΙ ΑΝΘΡΩΠΙΝΕΣ

νών ανέσεων, θα πρέπει να περιορίσουμε τις ανάγκες μας σε λογικά όρια, ώστε να αφιερώσουμε μέρος του χρόνου μας σε πνευματικές ασχολίες. Δεν χρειάζεται να ασχολούμεθα περισσότερο του δέοντος με το σώμα μας. Με τον αφύσιζο τρόπο που ζούμε, η ψυχή μας έχει αφηνιαστεί και το σώμα μας βρίσκεται σε συνεχή διέγερση, το δε πνεύμα έτσι που το έχουμε εγκλωβίσει αδυνατεί να καθοδηγήσει το σώμα.

Και όμως αυτήν την άτακτο κατάσταση καλούμε πρόοδο. Με τον σημερινό τρόπο ζωής, ο άνθρωπος έπαισε να ζει φυσιολογικά και με την παραμικρή αδιαθεσία τρέχουμε στο γιατρό και καταπίνουμε αναρίθμητα ποσά φαρμάκων έτσι ώστε θεραπεύουμε μια ασθένεια και από τα φάρμακα προκαλούμε άλλες ασθένειες. Σε περασμένες εποχές, η προσοχή των περισσότερων συγκεντραιότο στην καλλιέργεια του πνεύματος, της ψυχής και του σώματος με σχετική αρμονία. Από την Αναγέννηση και μετά, το ενδιαφέρον ήταν στην καρδιά. Το Κάλλος και το Ωραίον εγένετο θρησκεία.

Σήμερα το ενδιαφέρον των ανθρώπων συγκεντρώνεται στο στομάχι. Πότε άραγε ο άνθρωπος θα καταλάβει ότι πρέπει να γίνει πραγματικός άνθρωπος και να ξεφύγει από τα ζωώδη ένστικτα; Και τα ζώα ακόμα εκδηλώνουν σεβασμό προς τον κύριόν τους, ενώ ο άνθρωπος ούτε ευγνωμοσύνη εκδηλώνει προς το Ανώτερο και ούτε το αναγνωρίζει. Εάν ασχολούμεθα τώρα με τον άνθρωπο, μπορούμε να πούμε ότι το επίκεντρο της γνώσεως και κάθε σοφίας και το κυρίως έργο του ενδιαχωμένου ατόμου είναι αυτός ο άνθρωπος. «Πάντων χρημάτων μέτρον άνθρωπος».

Αναλογικά μπορούμε, γνωρίζοντας τον άνθρωπο, να γνωρίσουμε τόσο τον Κόσμο ακόμα δε και τον Θεό.

Τόσο σπουδαίο ρόλο παίζει ο άνθρωπος επί της Γης, που αποτελεί τον συνδετικό κρίκο μεταξύ Ουρανού και Γης. Ο άνθρωπος είναι ο φορέας του πολιτισμού τόσο του υλικού όσο και του πνευματικού. Με την εξέλιξη των πνευματικών αξιών αποχτά την ελευθερία.

Ο πραγματικός άνθρωπος, σαν ελεύθερο ον, δεν είναι δούλος της φύσεως και των δυνάμεών της, ούτε των παθών και των ελαττωμάτων. Γι' αυτό ο εσωτερισμός δίνει μεγάλη σημασία στον παράγοντα άνθρωπο και μελετά την φύση του και τις δυνατότητες εξέλιξής του. Κύριον έργο του ανθρώπου είναι: 1) η γνώση του εαυτού του τόσο άγνωστου για τον ίδιον 2) η ακριβής θέση του στην κοινωνία 3) η έρευνα των σχέσεων, του ιδίου μετά των άλλων όντων δια την αρμονικήν και αναγωγικήν συνεργασία. Οι τρεις

αυτές επισήμως αποτελούν την καθολική επιστήμη του ανθρώπου. Η πρώτη μπορεί να ονομασθεί Ανθρωποσοφία, η δεύτερα Κοσμοσοφία και η τρίτη εσωτερική κοινωνιολογία. Για την γνώση του ανθρώπου πρέπει να αντλήσουμε διδάγματα από την Φύση και τον Κόσμο.

Είς τον Ερμητικό Διάλογο «Ασκληπιός», ο άνθρωπος αποκαλείται μέγα θαύμα. Γνωρίζει ότι συγγενεύει με το Ουράνιο Πεδίο και συνδέεται με δεσμό αγάπης. Η θέση του είναι προνομιάς, αγαπά τα όντα που είναι κατώτερα από αυτόν και αγαπάται από τα ανώτερα από αυτόν όντα. Από όλα τα έμφυχα όντα μόνον ο άνθρωπος ανιψώνεται με τον νουν για να γθάσει το θείον Πεδίον.

Για την μηητική αγωγή του ανθρώπου, μπορούμε να πούμε ότι δια της μηήσεως γίνεται ικανός να αντιληφθεί και να εκτιμήσει τους νόμους και τις εκδηλώσεις της φύσεως. Μια ακαλλέργητη ψυχή κινδυνεύει κάθε στιγμή να πέσει σε πλάνες και να γθάσει στην καταστροφή.

Ένα σημαντικό μήνυμα του Ασχήλου

Από τον πόνο βγαίνει η γνώση

«Πάθει μάθος»

Ο άνθρωπος εφ' όσον βαδίζει σύμφωνα με τους πνευματικούς νόμους, λυτρώνεται από τα δεσμά των γεννήσεων και των θανάτων και προχωρεί χωρίς εμπόδια προς το τέρμα της επίγειας ζωής του, προαγόμενος προς μία υπέρτατη κατάσταση ευδαιμονίας και γαλήνης.

Εφ' όσον όμως βαδίζει αντίθετα, τον επιβάλλονται δοκιμασίες από τον Θείο Πνευματικό Κόσμο, με σκοπό να τον διδάξουν.

Και ο εξελιγμένος ακόμη άνθρωπος, εφ' όσον παρεκλίνει και τον νιζούν οι παντοειδείς πειρασμοί (όπως ο Φάουστ στο έργο του Γκαίτε), δοκιμάζεται και αυτός. Ο πόνος είναι για τα πάθη και τα ελαττώματα, ό,τι τα φάρμακα για τις αρρώστιες του σώματος.

«Πάθει μάθος» το μήνυμα του Ασχήλου: Από τον πόνο βγαίνει η γνώση.

«Όποιος με όλη του την καρδιά ψάλλει σκοπό θριαμβικό τον Δία τιμώντας, τη σύνεση την πιο μεγάλη πέτυχε.

Τον Δία, π' άνοιξε στον άνθρωπο της φρόνησης το δρόμο κι έβαλε νόμο υπέρτατο: από τον πόνο βγαίνει η γνώση.

Ακόμα και στον ύπνο μας σταλαγματιά, σταλαγματιά θνητηζός της συμφοράς μεσ' στην καρδιά σταλάζει ο πόνος. Έτσι και να μην θέλει ο άνθρωπος στη φρόνηση βρίσχεται μπροστά».

(Αγαμέμνων, στίχοι 161-169)

(Ζήνα δε τις προφρόνας επινίκια κλάζων τεύξεται φρενών το παν του φρενύν βροτούς οδώσαντα, τον πάθει μάθος θέντα κυρώς έχειν στάζει δ' ανθ' ύπνον προ καρδιάς μνησιπήμων πόνος· και παρ' άκοντας ήλθε σωφρονέν)

Το Κάρμα (Αιτιατόν)

Ο ισορροπιστικός νόμος του Κάρμα (Αιτιατόν), όπως εκτίθεται στις Γραφές των Ινδών, είναι δράσης και αντίδρασης, αιτία και συνέπεια, σπορά και συγκομιδή. Κατά το διάστημα της φυσιολογικής του υπάρξεως, κάθε άνθρωπος, με τις σκέψεις και τα έργα του, δημιουργεί τη Μοίρα του, αυτό δηλαδή που αργότερα θα ονομασθεί «πεπρωμένον».

Οιασδήποτε δυνάμεις του Σύμπαντος και αν, καλώς ή κακώς, έθεσε σε κίνηση ο άνθρωπος, οφείλουν να γυρίσουν πίσω σ' αυτόν, στο σημείον εκκινήσεως, σαν ένας κύβλος που πρέπει να συμπληρωθεί.

Ο Έμμερσον είχε γράψει: «Ο κόσμος είναι μία μαθηματική εξίσωση. Όπως και αν την στρέψει κανείς, θα ισορροπήσει. Κάθε μυστικό αποκαλύπτεται, κάθε έγλημα τιμωρείται, κάθε αρετή ανταμείβεται και κάθε αδικία επανορθώνεται, με σιωπή και βεβαιότητα».

Όταν εννοήσει κανείς, ότι το Κάρμα (Αιτιατόν) είναι νόμος δικαιοσύνης, τον οποίον επροκάλεσαν οι αδικίες της ζωής, θα αισθανθεί ότι μειούται η διασηορία και η διαμαρτυρία της διανοίας του εναντίον του Θεού και των ανθρώπων.

Παράμχάσα Γιογχανάντα (Παντοβιογραφία ενός γόγκι, σελ. 343)

1. Ημερομηνία: 15/05/2023
 2. Τόπος: Αθήνα
 3. Αριθμός: 12345
 4. Ονοματεπώνυμο: Ιωάννης Πατριάρχης
 5. Διεύθυνση: 12345 Κηφισίας
 6. Τηλέφωνο: 210 1234567
 7. E-mail: i.patriarchis@example.gr
 8. Θέμα: Αίτηση για...
 9. Παραπομπή: Αριθμός...
 10. Σημειώσεις: ...

Ο ΕΥΜΒΟΛΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΟΦΕΩΣ

08

μας, εχάραζε εκ νέου τον πανάρχαιο θεοσοφικό μηητικό δρόμο που σταδιακά θα μας οδηγήσει από το συμβολικό καρπό της γνώσεως του καλού και του κακού εις εκείνον τον ιδεατό καρπό της αθανασίας του πνεύματος.

Αδελφοί μου, η Θεοσοφία την οποία μελετούμε και σπουδάζουμε, σύμφωνα με τα όσα μας λέγει η Ε.Η. Μπλαβάτσου στο Κλειδί της Θεοσοφίας, είναι η Θεία γνώση των Μεγάλων Όντων, των Διδασκάλων της Σοφίας και μ' αυτό υπονοεί τους παγκόσμιους εκπαιδευτές που εμφανίσθηκαν κατά καιρούς και μετέφεραν από την πηγή του φωτός στον γήινο κόσμο, ως άλλοι Προμηθείς την ανωτέρα γνώση, με αποστολή να βοηθήσουν την πάσχουσα ανθρωπότητα στην ανοδική της πορεία.

Ταπεινά φρονώ αδελφοί μου, ότι η Θεία αυτή γνώση, το ξοροικό πυρ του πνευματικού Ολύμπου, κατά την εκδήλωσή του έχει δύο στοιχεία που συνθέτουν και συγκροτούν το περιεχόμενό του. Το ένα εξ' αυτών είναι το ηθικό, το άλλο το πνευματικό. Εδώ θα ήθελα να μου επιτραπεί να προσθέσω, ότι τα δύο αυτά στοιχεία της Θείας γνώσεως δεν διαχωρίζονται, πάνε μαζί αδελφωμένα, διότι το ένα είναι απόρροια του άλλου.

Η ηθική διδασκαλία της γνώσεως αυτής δίδεται ευθέως προς πάσα καλή θέληση το πνευματικό όμως μέρος αυτής απρόσιτο στους πολλούς είναι καλυμμένο με σύμβολα, μύθους και αλληγορίες. Δια να δεχθεί ο σπουδαστής θεόσοφος στην ψυχή του το Θείο αυτό πυρ της γνώσεως και αφυπνίσει εκ του ληθάργου την Θεία του φύση, τον Ορθό λόγο, ο φείλει προηγουμένως να βιώσει εμπράκτως το ηθικό μέρος, διότι αυτό θεωρείται και είναι το υπόβαθρο δια την πνευματική του πρόοδο και εξέλιξη.

Στην Μυστική Διδασκαλία η Μπλαβάτσου αναφέρει ενδεικτικώς ότι «η εσωτερική και ορησκειτική ιστορία κάθε έθνους περιζυγίζεται μέσα στα σύμβολα, διότι η αλήθεια δεν εκφράζεται κατά γράμμα με λέξεις».

Τα σύμβολα, οι μύθοι και οι αλληγορίες σύμφωνα με τα όσα λέγουν οι μεμνημένοι Διδάσκαλοι αποτελούν την γλώσσα της αληθείας. Όμως το περιεχόμενο αυτής δεν μπορεί να γίνει αντιζέμενο της συνήθους διανοητικής ερευνής και αναζητήσεως. Δι' αυτό και δεν προσφέρεται στην ανακάλυψή μας. Η γνώσις αυτού θα προέλθει δι' αποκαλύψεως στις ψυχές εκείνες, που ελευθερώθηκαν με αγώνα εσωτερικό από την εξάρτηση του υλικού φορέως.

Προς διευκρίνιση αδελφοί μου, θα ήθελα να πω και να τονίσω, ότι η Θεοσοφία δεν είναι μόνον αυτά που είπαν η Μπλαβάτσου, η

Μπέζαντ και ο Leadbeater, αλλά και όλα εκείνα που ελέχθησαν από τους μεμνημένους της αρχαιότητας Έλληνες και ξένους. Επομένως η αφηγηρία της γνώσεως αυτής δεν μπορεί να προσδιοριστεί χρονικά σε κάποια εποχή, διότι χάνεται στα βάθη των αιώνων. Κατά την εσωτερική παράδοση η γνώση αυτή προέρχεται άνωθεν εκ του πνευματικού κόσμου, την περίοδο εκείνη την συμβολική, που οι πρωτόπλαστοι εγείθησαν τον καρπό της γνώσεως. Κατά συνέπεια η γνώση αυτή δεν μονοπωλείται από κανένα, ούτε και περιορίζεται αποκλειστικά σε όσα μας είπαν στο πρόσφατο παρελθόν οι πρεσβύτεροι αδελφοί μας.

Η Μπλαβάτσκου στα έργα της Έτσι αποκαλυμμένη και Μυστική Διδασκαλία αναφέρεται διεξοδικά σε διάφορα σύμβολα του αρχαίου κόσμου, τα οποία προσπαθεί με συγκριτικό πνεύμα να ερμηνεύσει. Ένα εξ' αυτών που θεωρείται το πιο σημαντικό σύμφωνα με την εσωτερική φιλοσοφία, είναι και ο Όφις (το φίδι) το οποίο δυστυχώς οι διανοητές πάσης αποχρώσεως έχουν παρανοήσει και παρερμηνεύσει.

Στις εσωτερικές παραδόσεις των αρχαίων Ινδών, Αιγυπτίων, Ελλήνων και Εβραίων το σύμβολο αυτό πρωτοστατεί και εκφράζει την θεία παρουσία που επιβαίνει όταν το καλέι η ανάγκη και δίδει στον άνθρωπο την γνώση, το φως, και την αλήθεια.

Ο Όφις λέγει η Μπλαβάτσκου «Είτε είναι αντιζέμενο φρίκης, είτε λατρείας, οι άνθρωποι έχουν δι' αυτόν μίσος ή γονιπετούν μπροστά στην μεγαλοφάνη του». Οι Οφίτες αναφέρουν στις παραδόσεις αυτών, «ότι οι άνθρωποι οφείλουν να επιζητούνται συνεχώς τον Όφι και να τον ευχαριστούν δια την σημαντική υπηρεσία την οποία προσέφερε στην ανθρωπότητα».

Πράγματι αυτός είναι που ενέπνευσε και παρώτρυνε την Εύα (Διάνοια) να γευτεί τον απαγορευμένο καρπό και διακρίνει στην σχετική του όψη το καλό από το κακό. Ο Επιδάμειος αναφέρει ότι οι Γνωστικοί Οφίτες είχαν κάποιο ιδιαίτερο λόγο δια να τιμούν τον Όφι και κατά την γνώμη του το έκαναν διότι ο Όφις είχε διδάξει τα Μυστήρια στους πρώτους ανθρώπους. Ένας εσωτεριστής του παρελθόντος μεταξύ άλλων λέγει τα εξής: «Ο Όφις ο ουροβόρος που τον βλέπουμε στο οικόσημο της Θεοσοφικής Εταιρείας συμβολίζει την αιωνιότητα και την Σοφία». Επίσης ως έμβλημα θείας εμπνεύσεως, προσπάσιās και καθοδηγήσεως στολίζει το στέμμα των Φαραώ της αρχαίας Αιγύπτου. Και ενώ ο ρόλος του θεαματικά ξεχωρίζει και πρωτοστατεί στην εικονογραφία των αρχαίων παραδόσεων, το κατεστημένο ιερατείο από αγνοσία των θείων πραγμά-

των παρερμηνεύει το ιερό αυτό σύμβολο και το υποβίβασε στο επίπεδο της αρνητικής δυνάμεως (Σατανά). Έχει ειπωθεί από μνημονεύτους Διδασκάλους, ότι ο Όφις αντιπροσωπεύει το πιο ευφάνες σύμβολο σ' όλες τις αρχαίες παραδόσεις.

Στην όψη του ως Αγαθοδαίμων πνεύμα ανώτερο, προστατευτικό αντιπροσωπεύει την θεραπευτική τέχνη και την ανάσταση του ανθρώπου. Αναλογικά είναι η έσω πνευματική δύναμις του ανθρώπου που οι Ινδοί άγιοι ονομάζουν Κουνδαλίνη το λεγόμενο έρπον πυρ, το οποίο συμβολίζουν δια του Όφεως.

«Πλειάδα Όφειων, λέγει η Μπλαβάτσκο, περιστρέφεται γύρω από το κέλελλο της ζωής στα Αιγυπτιακά Μυστήρια. Περιβάλλουν επίσης τις εικόνες των περισσότερων θεών της Θεραπείας και υγείας».

Ο Οβίδιος στις μεταμορφώσεις του ομιλεί δια τον Κάδμο, ο οποίος σύμφωνα με την αρχαία παράδοση μεταμορφώθη σε Όφι και με την ιδιότητα αυτή ανήλθε στα Πλύσια πεδία, στον χώρο των αθανάτων ψυχών.

Η Ελληνική Μυθολογία πλούσια σε συμβολισμούς και αλληγορίες, αναφέρει ότι ο Ασκληπιός, υιός του Θεού Απόλλωνος, ήτο ένα ανώτερο ον με ιαματικές ιδιότητες και δυνάμεις. Μαθητής του Κενταύρου Χείρωνος εδιδάχθη από τον Διδασκάλό του τις θεραπευτικές ιδιότητες των βοτάνων και παράλληλα το μυστικό της θείας ζωής, που περιλαμβάνει στο σύμβολο του Όφεως. Ο Μωϋσής διερχόμενος με τον λαό Ισραήλ την απέραντη έρημο, ύψωσε επί ξύλου σχήματος Ταν (αρχική όψη του Σταυρού) τον χαλκούν Όφι, σύμβολο της θείας δυνάμεως που όπως είναι γραμμένο στην ιερά Βίβλο παρείχε την άμεσο θεραπεία σ' αυτούς που είχαν προσβληθεί απ' το θανατηφόρο δηλητήριο των ερπετών.

Αδελφοί μου, σύμφωνα με την παράδοση του εσωτερισμού, τα πάντα βάνουν εξελισσόμενα από το σκοτός προς το φως. Αυτήν την πορεία έχει και ο άνθρωπος στην μακραίωνα ιστορία του, από τότε που τον δημιούργησε δυνάμει τέλειο, το Υπέρτατο Πνεύμα. Στην αρχή καθοδηγείτο από τα ζωώδη ένστικτα, αλλά κατόπιν με την βρώση του καρπού της γνώσεως που έλαβε από τον Όφι (Άγγελο του φωτός) ετέθη σε λειτουργία και δράση το νοητικό του και μετεπήδησε από το ασυνείδητο στο συνείδητό. Και πάλι εν καιρώ με την βοήθεια του Όφεως, θ' αφυπνίσει την Βουδδιστή ή Ενορατιστή του ιδιότητα (υπερσυνείδηση) με την οποία θα προσεγγίσει το Θείο ενοούμενος μετ' αυτού.

ΕΟΡΤΗ ΤΟΥ ΛΕΥΚΟΥ ΛΩΤΟΥ

Του Γεωργίου Σίβρη

Η Ε.Π. Μαλαβάτσου, της οποίας τη μνήμη τιμούμε κάθε χρόνο κατά τη σεμνή εορτή του Λευκού Λωτού, θέλοντας να δώσει μία ολοκληρωμένη εικόνα της δομής του Θεοσοφικού σχήματος είχε πει τα εξής:

Η Θεοσοφία είναι η ψυχή και η Θεοσοφική Εταιρεία το σώμα διά του οποίου εκφράζεται η Θεοσοφική Ιδέα. Και όπως η ψυχή είναι η κινητήριος δύναμη του σώματος, έτσι και η Θεοσοφία ζωοποιεί την Θεοσοφική Εταιρεία. Χωρίς την ψυχή το σώμα είναι νεκρό και χωρίς τη ζωογόνο δύναμη της Θεοσοφικής Ιδέας, η Θεοσοφική Εταιρεία είναι ένα άψυχο πράγμα. Η Θεοσοφική Ιδέα δεν είναι μία απλή θεωρία, ούτε το νεκρό κείμενο των βιβλίων, αλλά μία ζώσα πραγματικότητα. Εάν λάβουμε υπ' όψιν ότι ο όρος Θεοσοφία μεταφράζεται ως «η σοφία των Θεών όντων», τότε είναι φανερόν ότι η ψυχή του Θεοσοφικού οικοδομήματος είναι τα Θεία όντα. Θα λέγαμε μάλιστα ότι η Θεοσοφία είναι η ψυχή και τα μέλη της Θεοσοφικής Εταιρείας είναι το σώμα, η δε Εταιρεία αυτή καθ' αυτή δεν αποτελεί παρά το ένδυμα που καλύπτει τα άλλα δύο.

Κατά τον ίδιο τρόπο που η Θρησκεία είναι έναντι του εκκλησιασματος η ψυχή, το εκκλησιασμά το σώμα και η εκκλησία το ένδυμα. Διά να λειτουργήσει δε ένας πνευματικός οργανισμός σωστά πρέπει να υπάρχει αρμονική σύνδεσις και συνεργασία όλων των μερών και κυρίως της ψυχής με το σώμα. Τότε υπάρχει ζώσα Θεοσοφία, ζώσα θρησκεία, ζώσα φιλοσοφία. Ένας πραγματικός θεόσοφος είναι ένας αληθώς θρησκευόμενος άνθρωπος, ένας γνήσιος φιλόσοφος, ένα είδος που όπως λέγει ο Πλάτων, αλλά και ο Κρισναμούρτι, είναι πολύ σπάνιο, δυσεύρετον, αλλά και καταφρονητέον. Υπάρχουν, όπως λέγει και η Ρ. Μπερνιέ, πολλά μέλη της Θεοσοφικής Εταιρείας, αλλά ολίγοι, ίσως ελάχιστοι, αληθινοί Θεόσοφοι.

Ο άνθρωπος ανέκαθεν, όπως υποστηρίζει ο Πλάτων, φροντίζει για την υγεία και την περιποίηση του σώματος και αδιαφορεί παντελώς για την ψυχή.

Έτσι και με τις πνευματικές οργανώσεις παρατηρείται το δυσάρεστο φαινόμενο, τα μέλη να ενδιαφέρονται κυρίως για την οργάνωση και τις προσωπικές φιλοδοξίες τους και να αδιαφορούν για τη ζωοποιό ιδέα και για την εφαρμογή των διδασκαλιών της Θείας

Σοφίας, τόσον εντός του Θεοσοφικού χώρου όσο και στην καθημερινή ζωή τους.

Οι πρώτοι Θεόσοφοι και κυρίως τα ιδρυτικά μέλη της Εταιρείας, είχαν συναισθηση αυτής της πραγματικότητας και ενδύοντο σε συνεχή επαφή με τους Διδασκάλους της Σοφίας από τους οποίους ενεπνεύοντο και καθοδηγούντο. Οι σημερινοί επιζευγαλείς της Θεοσοφικής Εταιρείας προσπαθούν να διατηρήσουν αυτήν την παράδοση ακολουθώντας το παράδειγμα των προκατόχων τους και κάθε χρόνο συνέρχονται στην ετήσια Γενική Συνέλευσή τους, αλλά και εις άλλας εκδηλώσεις, ενθουσιάζονται και επικυματώνται τους θεμελιωτές της οργανώσεως με την ελπίδα ότι θα λάβουν από Αυτούς την πολυπόθητη πνευματική Δύναμη. Έτσι, δια στόματος της Παγκοσμίου Προέδρου γίνεται η εξής παραάνεσις:

Πρίν συνεχίσουμε επί άλλων θεμάτων, ας ηρεμήσουμε τους εαυτούς μας και ας επικαλεσθούμε την ευλογία των Μεγάλων Διδασκάλων, οι οποίοι στέλνουν συνεχώς ρεύματα επιδράσεως διά να βοηθήσουν την ανθρωπότητα να συνειδητοποιήσει την αδιάσπαστη ενότητα που είναι η σωτηρία της.

Είθε εκείνοι που είναι οι ενσπνέοντες της αθάνατης ευλογίας της Αγάπης με την βοήθειά τους να καθοδηγήσουν αυτήν την Εταιρεία που ιδρύθηκε για να είναι ο διάλογος για το έργο τους. Είθε να την εμπνέουν με την σοφία τους, να την ενισχύουν με την δύναμή τους και να την ενεργοποιούν με την δραστηριότητά τους».

Τοιοτοτρόπος τονίζεται, όχι μόνον η παγκοσμιότητα, αλλά και η διαχρονικότητα της Θεοσοφικής Ιδέας. Μιας Ιδέας που δεν ανήκει σε καμία οργάνωση, που δεν είναι ζήτημα καιενός, δεν έχει όνομα, ούτε επιτέτα, αλλά υπάρχει για όλους τους ανθρώπους, από αιωνιμονεύτων χρόνων, προ πάντων των αιώνων και δεν θα πάψει να λειτουργεί όσο συνεχίζεται ο κύκλος της εξέλιξεως, βάσει του Θείου Σχεδίου.

Διότι τα όντα αυτά είναι οι εντολοδόχοι, οι αξιωματούχοι του Θείου, η δε δράση τους έχει την αφετηρία της στη δημιουργία του κόσμου. Η ύπαρξη των ουρανίων αιτών θεοτήτων δεν γνωστοποιήθηκε για πρώτη φορά απ' την Θεοσοφική Εταιρεία. Η Θεοσοφική Εταιρεία δεν ήλθε να αποκαλύψει στην ανθρωπότητα κάτι καινούργιο, αλλά να υπενθυμίσει το αενάως υπάρχον, το οποίον με την πάροδο του χρόνου είχε λησμονηθεί. Οι νόμοι που διέπουν τη ζωή, όπως το Κάρμα και η Μετενσάρκωση δεν είναι καινούργιοι και έχουν χιλιοειπωθεί. Εκείνο που διαφεύγει την προσοχή των περισσότερων είναι η ύπαρξη και η δράση των Θεϊών Όντων. Και αυτό

βεβαίως όταν επαναλαμβάνεται σαν μία πληροφορία καταντάει να γίνεται μία ρουτίνα. Η συνειδητοποίηση της υπάρξεως του αοράτου αυτού κόσμου είναι αναμφιβόλως μία προχωρημένη εμπειρία και δημιουργεί την προοπτική για κάτι νέο, για κάτι καινούργιο. Δημιουργεί την ελπίδα της θείας παρουσίας.

Δεν είναι νομίζω τυχαίο που οι πρώτοι Θεόσοφοι, λίγα χρόνια μετά την ίδρυση της Εταιρείας στην Αμερική, κατέφυγαν στην Ινδία για ν' αναζητήσουν τις ρίζες της Θεοσοφίας στις παραδόσεις της μακρινής Ανατολής. Η ίδια η Ε.Η. Μπλαβάτσκι, αναφερόμενη στον τρόπο με τον οποίο έγραφε το μικρό και βαθυστόχαστο βιβλίο της «Η φωνή της Σιγής», επισημαίνει μεταξύ άλλων και τα εξής: «Οι σελίδες που ακολουθούν προέρχονται από το βιβλίο των Χριστών κανόνων, ένα από τα έργα που παραδίδονται στα χέρια των μυστικών μαθητών στην Ανατολή. Το έργο από το οποίο το έχω μεταφράσει αποτελεί μέρος της ίδιας σειράς όπως εκείνο από το οποίον ελήφθησαν οι στροφές του βιβλίου των DZYAN, επί του οποίου βασίζεται η Μυστική Διδασκαλία. Μαζί με το μεγάλο μυστικιστικόν έργο που ονομάζεται Παραμάρθα, το οποίον, όπως μας λέγει ο μύθος του NAGARJUNA, παρεδόθη στον μεγάλον ΑΡΧΑΤ (Μύστη) από τους NAGAS ή όφεις - ένα όνομα που δίδεται στους Μποντισάππας ή Διδασκάλους της Σοφίας, τους χορηγούς της γνώσεως και ζωοδότας. Το βιβλίο των Χριστών Κανόνων διεκδικεί την ίδια προέλευση. Μερικοί από τους κανόνες αυτούς, των οποίων τα γνωμικά και οι ιδέες συναντώνται με διαφορετικές μορφές σε σανσκριτικά έργα, όπως η Μπ. Γκιττά, οι Ουπανισάδς, κ.α., είναι προ-Βουδδιστικοί, ενώ άλλοι ανήκουν σε μεταγενέστερους χρόνους. Από τις 90 περίπου επιλεγμένες μικρές διατριβές του έχω αποστηθείσει τις 39, προ πολλών ετών».

Στο σύντομο, αλλά λίαν περιεκτικό αυτό κείμενο περιγράφεται, συνοπτικά, η πορεία της ψυχής προς τη Θέωση, από τη στιγμή που θα ακούσει τη φωνή της Νάντα, τον άνηχο πνευματικό Ήχο και την κατανοήσει μέχρι να ταυτισθεί με τον ουράνιο Διδάσκαλο, ανερχόμενος την εσωτερική κλίμακα που δεν είναι άλλη από την Ατραπό της Μυσσεως και καθιστάμενος ο ιδίως το φως, ο ήχος, ο Διδάσκαλος και ο Θεός του. Καθ' όλη την διάρκεια αυτής της διαδικασίας, ο Μαθητής τελεί υπό τη φωτεινή καθοδήγηση του πνευματικού κόσμου και εκπαιδεύεται από τον Ουράνιο Πατέρα ή Γκουρού. Και όπως διασαφηνίζεται στο κείμενο «Το φως από τον Ένα Διδάσκαλο, το ένα ανώτερο χρυσούν φως του πνεύματος, εκπέμπει τις απωστράπτουσες ακτίνες του στο Μαθητή από τη πρώτη στιγμή».

Η Θεοσοφία επομένως δεν διαχωρίζεται από την πανάρχαια εσωτερική παράδοση που συνδέεται με τα Μυστήρια όλων των εποχών, όπου ελάμβανε χώρα το προαναφερθέν μυστικόν έργο, αλλά αποτυπεί αναπόσπαστο μέρος αυτής της παράδοσης, η οποία, όπως είπαμε, δεν είναι κτήμα των ανθρώπων, αλλά φυλάσσεται μυστικά απ' τον πνευματικό κόσμο και αποκαλύπτεται στους ολίγους εκλεκτούς μεμνημένους της κάθε εποχής. Αναφέρεται χαρακτηριστικά σ' ένα άλλο σημείο της Φωνής της Σιγής: «Αναζητήστε εκείνον που θα σας μεταδώσει τη γνώση και θα σε οδηγήσει στη δεύτερη - ή πνευματική - γέννηση στην Αίθουσα της Σοφίας, μία αίθουσα που βρίσκεται στο υπερέτερον, στην οποία κάθε σκιά είναι άγνωστη, κι όπου το φως της Αλήθειας λάμπει με αξιθώριστη δόξα».

Το Θεοσοφικό πρότερον επομένως που ενδιακώγει ο ουράνιος Διδάσκαλος, δεν θα πρέπει να αναζητηθεί στον κόσμο αυτό της φθοράς, ούτε στο απρο - νοητό πεδίο, που αποτυπεί προέκταση αυτού του κόσμου, αλλά σε μία άλλη άχρονη διάσταση, στο χώρο που έχουν τη διαμονή τους τα θεία όντα. Στη περιοχή των ζώντων και όχι των νεκρών.

Η έρευνα και η μελέτη της Θεοσοφίας θα έχει επομένως κάποια αξία αν μας οδηγήσει στην καρδιά, στο πυρήνα αυτής (Θεοσοφίας). Εάν μας μεταφέρει δηλαδή νοητός στον ηρό εκείνο χώρο που ο Κριοναμόρρι ονομάζει Βασιλείον της Ευδαιμονίας, ο Βούδδας Νιρβάνα και ο Ηλάτων Ουράνια Πολιτεία.

Η αληθινή θρησκευτικότητα

Του Αλβέρτου Αϊνστάϊν

Όσο για τη θρησκεία, δηλαδή τα δόγματα, μου είναι τελείως αδιάφορα... Είτε είναι Ινδός - Βουδιστής ένας άνθρωπος, είτε Μουαμεθανός ή Ισραηλίτης, είτε Χριστιανός, το ίδιο μου κάνει...

Για μένα μια θρησκεία ζωντανή πρέπει να υπάρχει στον κόσμο. **Της αλληλοβοήθειας, της Αγάπης, της Ειρήνης ανάμεσα στους λαούς(...)**

Για κοιτάξτε γύρω σας την ομορφιά του Κόσμου!.. Η αληθινή θρησκευτικότητα είναι, νομίζω, να καταλαβαίνει ένας άνθρωπος, αυτήν την ομορφιά του Κόσμου!..

(Αλίκας Νάκου, Προσωπικότητες που γνώρισα, «Ν. Εστία», 1964, σ. 673)

ΚΕΙΜΕΝΑ ΤΟΥ ΓΚΑΝΤΙ

Για μένα Θεός είναι Αλήθεια και Αγάπη, Θεός είναι ήθος και ηθικότητα. Θεός είναι αφοβία, Θεός είναι η πηγή φωτός και της ζωής. Θεός είναι η συνείδηση.

*

Το μόνο που με αληθινή ταπεινότητα μπορώ να σας παρουσιάσω, είναι πως την αλήθεια δεν μπορεί να την βρει όποιος δεν απέκτησε μια άφθονη αίσθηση της ταπεινότητας. Αν θέλτε να ακολουθήσετε κατόπινθα στον ωκεανό της Αλήθειας, πρέπει να ταπεινώσετε τους εαυτούς σας ως το μηδέν.

(«Νέα Ινδία», 31-12-1931)

Υπέρα από μαζρά σπουδή και πείρα, κατέληξα στη συμπέρασμα πως όλες οι θρησκείες, μου είναι τόσο αγαπητές όσο ο Ινδουϊσμός μου, όπως όλα τα ανθρώπινα πλάσματα πρέπει να είναι στον καθένα αγαπητά όπως στον καθένα οι πιο στενοί συγγενείς του. Ο σεβασμός μου προς τις άλλες πίστεις είναι ο ίδιος όπως αυτός προς τη δική μου πίστη (...)

Η προσευχή μου για τον άλλον πρέπει να είναι «Θεί, δος του όλη τη φώτιση και την αλήθεια που χρειάζεται για την ανώτερη ανάπτυξή του». Προσευχήσου απλώς οι φίλοι σου να μπορέσουν να γίνουν καλύτεροι άνθρωποι, όποιος κι αν είναι ο τύπος της θρησκείας τους.

(Sabarnai, 1928)

Κάνετε κάτι περισσότερο...

Τον μεγάλο ανθρωπιστή Αλμπέρτ Σβάιτσερ

Με ερωτούν, τι θα μπορούσε ο κοινός άνθρωπος να κάνει στην καθημερινή του ζωή για τον «εμβασμό της Ζωής», τον οποίον κηρύττω σαν μέθοδο για την αλλαγή του κόσμου από τα δεινά που τον πολιορκούν. Και απαντώ:

Απλώς, να κάνετε αυτό που μπορείτε. Δεν είναι αρεστό να λέτε «κερδίζω όσα μου χρειάζονται για τη συντήρησή μου και την προστασία της οικογενείας μου, κάνω καλά τη δουλειά μου, είμαι καλός πατέρας, είμαι καλός σύζυγος».

Πολύ καλά όλ' αυτά. Αλλά οφείλτε κάτι περισσότερο. Ψάχνετε πάντοτε να κάνετε κάποιο καλό κάποιου. Ο κάθε άνθρωπος οφείλει ν' αναζητά με το δικό του τρόπο να κάνει τον δικό του εαυτό ευγενέστερο και να πραγματοποιεί το δικό του αληθινό αξίωμα.

Οφείλτε ν' αφιερώνετε λίγο καιρό στον συνάνθρωπό σας. Έτσι και μικρό πράγμα, κάνετε κάτι για εκείνους που έχουν ανάγκη βοήθειας, δίχως να υπολογίζετε άλλη αμοιβή εκτός από το πρόνομο να επιτελείτε την πράξη. Διότι μην ξεχνάτε, ότι δεν ζήτε σ' έναν ολοδικό σας κόσμο. Υπάρχουν εδώ, επίσης οι αδελφοί σας.

Βίος

Σαν συλλογιέμαι μαύρα σύννεφα να γιέγουν της ποικιλόμορφης ζωής μου και να τρέχουν, δεν βρω λόγια να σου πω τίποτα άλλο, γι'αί μαβί σου στένω, των καιρών σινιάλο.

Σαν συλλογιέμαι νύχτες παγερές και μόνες, σε ποια κορφή θα κόψω χούφτα ανεμώνες για να σπορίσω της ψυχής μου το λυγμό, που έχει μαρκάρει μοναχή για λιτρωμό.

Έτσι είναι πάντα η πορεία κι όποιος χάσει, κάποιος πληρώνει τίμημα χωρίς να γτάσει, εσύ δεν ξέρεις, δεν μπορείς να καταλάβεις σε λειτουργία προσκυνάς να μεταλάβεις.

Σαν σπλλογιέμαι πως θα έρθω μόνος πίσω,
για τα σπντρίμμια που έχω αφήσει να εξηγήσω,
δωδέκα θέλω μαθητές να ακολουθήσουν,
σημάδια γνώσης και γαλήνης να αφήσουν.

Σαν σπλλογιέμαι πως στο βίο μου ζητάω,
σε μία σπάση όλο τον πλούτο να κρατάω
πόσα ταξίδια επιστροφής έχω να κάνω,
μα σπν απάντηση που παίρνω, όλα τα χάνω.

Δημήτρης Κατσούλης

Μην ανακοινώνετε τα σχέδιά σας

Η σιγή είναι η μεγαλύτερη αρετή, για την επιδίωξη ενός ιερού σκοπού, ο οποίος μπορεί να ματαιωθεί ή υπονομευθεί από τους αμαθείς ή κακόβουλους, αν περιέλθει εις γνώση τους. Και εις τα αρχαία μυήτρια επιβάλλετο εις τους μύστας σιγή ως πρωτίστο και απαραίτητο καθήκον.

Ο φιλόσοφος **Πλάτων Λυκαυλίας** (1858 - 1932) καθηγητής των ελληνικών στο Πανεπιστήμιο της Οξφόρδης γράφει στη μελέτη του «Στοιχεία Βονομίας»:

«Περί των σκοπών και προθέσεων και σχεδίων σου μην ομιλείς ποτέ εις κανένα. Ειμή μόνον εις πρόσωπον περί της ψυχής του οποίου έχεις πλήρη βεβαιότητα, την ψυχήν την οποίαν έχεις πολλακις δοκιμάσει, και το οποίοον δεν σε φθονεί, αλλά ειλικρινώς ποθεί όσον σε να λάβεις το ποθούμενον. Η τήρησις της εχεμυθίας ταύτης απείρως αυξάνει την ελκτιζήν δύναμιν της διανοίας σου.

Όλα αι μεγάλαι επιτυχία εξαρτώνται εκ της εχεμυθίας. Το να ομιλείς περί του σκοπού σου εις εξήνους οι οποίοι εις τους χρόνους διαλογισμούς των έχουν αντιζηλίαν για την πιθανή επιτυχία σου, ελαττώνει την δύναμιν της διανοίας σου, όπως ελκύσει εις σε το ποθούμενον. Τότε κατά κανόνα εγκαταλείπεις τον πόθον σου».

Ο Διδάσκαλος Όμραμ Αϊβανχόφ στο βιβλίο «Η δύναμη της σκέψης», λέει:

«Μην ανακοινώνετε τα σχέδιά σας σε ολόκληρο τον κόσμο, να φυλάτε τις επιθυμίες και τα σχέδιά σας για τον εαυτό σας και τότε θα υπάρχουν λιγότερα εμπόδια ενάντια στην πραγματοποίησή τους. Αυτό το θέμα είναι πάρα πολύ σημαντικό και πρέπει να το ξέρετε».

Τα πνεύματα τα οποία καλούν κατά τις πνευματιστικές επικοινωνίας, και όταν ακόμη οι επικοινωνίες είναι πραγματικές και όχι απάται, δεν είναι θεϊκά υποστάσεις, αλλά ψυχαι θνητά, ατελείς, οι οποίοι δεν είναι εις θέσιν να μας μεταδώσουν ανωτέρας γνώσεως, διότι όσα γνωρίζουν είναι όσα εγνωρίζον εδώ, όταν έζων ως άνθρωποι.

Συνεπώς ο πνευματισμός δεν είναι μία συμβίωση με Θεούς, αλλά με νεκρούς, οι οποίοι στερούμενοι του μέσου της ενεργείας του σώματος αντλούν από τους πειραματιζόμενους δυνάμεις, διά των οποίων επικοινωνούν με αυτούς.

Α. Αδριανόπουλος (Αρχαίοι Έλληνες Φιλόσοφοι, σ. 400)

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΘΕΩΝ ΚΑΤΑ ΤΟΝ ΠΛΑΤΩΝΑ

Τον αείμνηστον Διδάσκαλον Αντώνιον Αδριανόπουλου

Ο Πλάτων δεν αγνοείται της επισήμου θρησκείας και θεολογίας της εποχής του. Πηγαί της Ελληνικής θεολογίας ήσαν:

α) Μυστικά δράματα και αλληγορία παναρχαίων Ελληνικών Μυστηρίων, των οποίων αι υποθέσεις ήσαν γνωσταί εις τους κύκλους των μεμνημένων των μετέπειτα εποχών και αποτελέσαν εν γένει το περιεχόμενον της Μυθολογίας.

Η Ελληνική μυθολογία, καίτοι εμφανίζεται ως σύνολον μύθων, οι οποίοι, ιδίως δια την σημερινήν νοοτροπίαν δεν παρουσιάζουν μεγάλην σημασίαν, περιέχει εν τούτοις εις τας αλληγορίας της βαθείας εννοίας.

β) Αποκαλύψεις των παλαιών ποιητών, Ομήρου, Ησίοδου κλπ.

γ) Διδασκαλία των φιλοσόφων, η οποία αρχεται από τον Ορφέα και τον Πυθαγόραν(...)

Εις τον «Ενθύμηον» ο Πλάτων αναφέρει ότι οι Θεοί είναι πρόγονοι και προπάται των ανθρώπων. (XXVII, 302)

Εις το ως άνω χωρίον ο Πλάτων δίδει χαρακτηρισμόν τινά περί των Θεών, ο οποίος είναι σύμφωνος προς τας αντιλήψεις, τας οποίας είχαν όλοι οι μεμνημένοι.

Ούτοι ομιλούντες περί Θεογονίας δεν αναφέροντο εις την φύσιν του Θεού, αλλά εις τας δημιουργικάς αρχάς. Και ο Ησίοδος εις την «Θεογονίαν» του δεν αναφέρει ως δημιουργούς του κόσμου ωρισμένας πνευματικάς υποστάσεις, αλλά θέτει μετά την δημιουργίαν του κόσμου την γέννησιν των Θεών. Οι Θεοί είναι προϊόν της εξέλιξης του πνεύματος, προελθόντες εκ των λειτουργιών της φύσεως.

Οι αρχαίοι Έλληνες εδέχοντο, ότι αι ψυχάί όλων των ανθρώπων είναι εν είδος πνευματικών εμβρύων, τα οποία δύνανται να εξελιθώσι και από δυνάμει Θεοί να γίνουν εν ενεργεία τοιοῦτοι. Αποδείξεις δε ότι επίστευον ότι και οι Θεοί ήσαν άλλοτε άνθρωποι, είναι το γεγονός ότι εις την Κρήτην υπήρχε τάφος λεγόμενος του Διός, όπου υπήρχε η επιγραφή: «Ενθάδε κείται Ζαινον Δία καλέουσιν». Ὡστε και αυτός ο «πατήρ ανδρών τε Θεών τε» ήτο, κατά τους αρχαίους Έλληνας, άλλοτε εις θνητός άνθρωπος, του οποίου η ψυχή απεθεώθη και κατώρθωσε να καταλάβη τας εξουσίας του Ουρανού.

ποτέ άδικοζ, αλλά δικαιοτάτοζ και τίποτε δεν ομοιάζει ειζ αυτόν περιζότερον παρά όπιζ εξ ημών γίνει δικαιοτάτοζ. «Θεόζ ουδαμή ουδαμώζ άδικοζ, αλλά' ωζ οίόν τε δικαιοτάτοζ, και ουκ έστιν αυτό ομοίότερον ουδέν ή οζ αν ημών γένηται ό τι δικαιοτάτοζ (XXV, 176C).

Εκείνοζ ο οπόιοζ θέλει να προαχθεί πνευματικώζ, πρέπει κατά πρώτον ν' αποκτήζει τας ιδιότητεζ των Θεών, δηλαδή αγαθότητα, δικαιοσύνην, ελευθερίαν, αγάπην, αγνότητα ζκέψεων και συναισθημάτων, καθώζ και καθαράν αντίληψην των λειτουργιών τηζ Φύζηζ, η οποία αποτελεί σοφίαν (...)

Ο Πλάτων αναφερόμενοζ ειζ τον βίον των Θεών, λέγει ειζ τον "Φαίδρον" ότι η τελεία ψυχή έχει περά και πορεύεται ειζ τον ουρανόν, τα πάντα διοικοίζα και ότι η δύναμιζ των περρών εκ φύζεωζ δύναται ν' αναβιβάζει το βαρύ, υψηλά προζ τουζ αιθέραζ, (η φύζιζ τηζ ψυχήζ αιτήζ δεν είναι υλόβαριζ, έννευα τηζ ποιότητήζ τηζ) όπου κατοικεί το γένοζ των Θεών... Το Θείον είναι ωραίον, σοφόν και αγαθόν και έχει κάθε άλλην ανάλογον ιδιότητα. Με τας ιδιότητεζ δε αιτάζ τρέφεται και αυξάνει προ πάντων το πέρωμα τηζ ψυχήζ, με την ασχημίαν δε και την κακίαν και τας άλλαζ αντιθέτουζ ιδιότητεζ, φθίνει και κατασπρέφεται. Και ο μεν Ζευζ, μέγαζ ηγεμών ειζ τον ουρανόν, διεπθύνων περωτόν άρμα, πρώτοζ πορεύεται κανονίζων τα πάντα και φροντίζων δι' αιτά. Τον ακολουθεί σπυριακά Θεών και δαιμόνων διηρημένη ειζ ένδεκα τάγματα. Διότι μόνον η Θεά Εστία παραμένει εντόζ του οίκου των αθανάτων. Οι δε άλλοι εκ των δώδεκα Θεών, όζοι είναι τεταγμένοι ωζ άρχοντεζ των άλλων ταγμάτων προηγούνται(...) (Φαίδροζ XXVI, 247)

Εδώ παρατηρούμεν, ότι τα δώδεκα τάγματα των Θεών είναι ιζάριθμα προζ τουζ αστερισμούζ του Ζωδιακού κύκλου. Εάν εγνώριζομεν την σημασίαν τηζ αστρολογίαζ, θα εννοούζαμεν οποία είναι η ζχέπιζ των Θεών προζ τα ζώδια και προζ τουζ ανθρώπουζ, ωζ προζ τας επιδράζειζ τας οποίαζ ασκούν.

Ο Πλάτων λέγει ότι αι ψυχαί μετά θάνατον, κατατάσσονται ειζ τα πνευματικά τάγματα των Θεών, ότι δηλαδή υπόκεινται ειζ την κυριαρχίαν ωρισμένου Θεού, ωρισμένηζ ασπριζήζ επιρροήζ.

Και συνεχίζει ο Πλάτων, ότι πολλά και ευφρόσυνα θεάματα υπάρχουν ειζ τουζ ενδοτέρουζ δρόμουζ του ουρανού, όπου περιφέρεται το γένοζ των ευδαιμόνων Θεών, εκ των οποίων έκαστον επιτελεί ιδιαιτέραν λειτουργείαν (...) (Φαίδροζ XXVI, 247)

Αυτόν τον εποικράνιον τόπον, λέγει ο Πλάτων, ουδείζ ποιητήζ τον εξήμνησεν ακόμη, ούτε ποτέ θα τον εξιμνήζη και' αξίαν (...)

Αυτή η πνευματική θρησκεία, την οποίαν ευρίσκομεν εις τα έργα του ήτο κοινή εις όλους τους μεμνημένους και σοφούς ανθρώπους της εποχής.

Ήτο μία θρησκεία όχι ειδωλολατρική, αλλά πραγματικώς πνευματική, η οποία σκοπόν είχε την τελειοποίησιν και αγιοποίησιν του ανθρώπινου πνεύματος.

(Από το βιβλίο του «Αρχαίοι Έλληνες Φιλόσοφοι», σελ. 327 - 336)

(διατηρήσαμε την γλώσσα του συγγραφέα)

Σχετικά με την καταγωγή των Θεών που αναφέρει ο Αντώνιος Αδριανόπουλος, υπάρχουν στην Αρχαία Ελληνική Γραμματεία οι ακόλουθες αναφορές:

Ίδια είναι η καταγωγή των Θεών και των ανθρώπων και από την ίδια μάνα προερχόμαστε.

ΗΙΝΔΑΡΟΥ (Νεμεονίκαι, VI, 1 - 2)

(Εν ανδράν, εν θεών γένος· εκ μιας δε πνέομεν μητρός αμφότεροι.)

Γη, γεμάτη από βουνά, που όλους τους τρέφεις, συ είσαι και μητέρα του ίδιου του Δία.

ΣΟΦΟΚΛΗ (Φιλοκτήτης, 391 - 392)

(Ορεστέρα παμβόττι Γα,
μάτερ αυτού Διός)

Θεά Γη των μακαρίων μητέρα και των θνητών ανθρώπων...

ΟΡΦΙΚΟΝ (Ύμνοι, Γης, 3, Hermann)

(Γαῖα θεά, μήτηρ μακάρων θνητῶν τ' ανθρώπων)

Η ΜΕΤΕΝΣΑΡΚΩΣΗ

Τον Ιωάννη Γαλιλαίη

Μετεμψύχωση για τον άνθρωπο δεν γίνεται. Εκείνοι οι οποίοι ισχυρίζονται, ότι η ψυχή του ανθρώπου είναι δυνατόν να μπει στο σώμα ζώου, απατώνται.

Μετενσάρκωση, όπως και η ίδια η λέξη φανερώνει, θα πει ξανα-γέννηση.

Ένα πνεύμα δηλαδή, το οποίο έζησε στη Γη και πέθανε, ξανα-γεννιέται για να περάσει μία νέα ζωή και να αποκτήσει και άλλη πείρα, να τελειοποιηθεί δηλαδή περισσότερο. Δεν πρέπει όμως να συγχέουμε τη μετενσάρκωση με την μετεμψύχωση, πράγμα που συμβαίνει δυστυχώς και σε μορφωμένους ανθρώπους, προς τους οποίους, ενώ μιλάει κανείς για μετενσάρκωση, εκείνοι εννοούν τη μετεμψύχωση.

Η μετενσάρκωση είναι θεμελιώδης αρχή της Θεοσοφίας, και η Θεοσοφία είναι η μητέρα όλων των επιστημών. Το πνεύμα δηλαδή του ανθρώπου, αποχωριζόμενο από το σώμα εισέρχεται στη μήτρα της γυναίκας για να περάσει μια νέα ζωή και να αποκτήσει περισσότερη πείρα και γνώση.

Η χριστιανική θρησκεία δεν παραδέχεται τη μετενσάρκωση. Παλαιότερα όμως την παραδεχόταν. Οι τέσσερις πρώτες Οικουμενικές Σύνοδοι παραδέχονταν τη μετενσάρκωση. Οι Σύνοδοι αυτές ήταν και οι πολυπληθέστερες και τη δέχονταν αναντίρρηση. Η πέμπτη όμως Σύνοδος, η οποία ήταν και ολιγάριθμη, έθεσε το ζήτημα σε ψηφοφορία. Με διαφορά λίγων μονάχα ψήφων αρνήθηκαν τη μετενσάρκωση.

Αλλά το γεφύλακώδες αυτό ζήτημα της ανθρωπίνης ζωής, δεν λύνεται από την ψήφο τριών - τεσσάρων επισκόπων, αλλά από την αδιασώπτη πραγματικότητα η οποία βοά.

Ο Χριστός όμως ο ίδιος άφησε να εννοηθεί η μετενσάρκωση, όταν ρωτούσε τους μαθητές του: «Τίνα με λέγουσιν είναι;»

Η ερώτηση είναι σαφέστατη. Δηλαδή, τίνος προηγούμενου Προφήτη μετενσάρκωση θεωρούμαι ότι είμαι; Και οι μαθητές του απάντησαν ότι άλλοι τον θεωρούν ως τον Μωυσή, και άλλοι ως τον Ηλία.

«Και σεις τίνα με λέγετε είναι». Δηλαδή ο Χριστός δεν έσπευσε να διορθώσει τη δοξασία της μετενσάρκωσης, η οποία ήταν με πολλούς τρόπους παραδεκτή από το λαό, αλλά ήθελε να δοκιμάσει την

δοξασία των μαθητών του γι' Αυτόν.

Σε άλλη περιζοπή του Ευαγγελίου, όταν ο Χριστός βρέθηκε επάνω στο Όρος με τους μαθητές του και εμφανίστηκαν ο Μωυσής και ο Ηλίας, τότε οι μαθητές του, πρότειναν στο Χριστό να κάθουν εκεί τρεις σκηνές, μία για το Χριστό, μία για τον Μωυσή και μία για τον Ηλία. Ο Χριστός απάντησε: «Ο Ηλίας έχει ξαναέλθει, αλλά οι άνθρωποι δεν τον κατάλαβαν». Ήταν ο Ιωάννης ο Βαπτιστής. Ήταν λοιπόν ή όχι παραδεκτή από τον ίδιο το Χριστό καθαρά η μετενσάρκωση; (Ματθαίου, 17, 9-13)

Η μετενσάρκωση λοιπόν είναι αναμφισβήτητη. Ο άνθρωπος δηλαδή ξαναγεννιέται τόσες φορές, όσες του χρειάζονται για να αποκτήσει την απαιτούμενη πείρα και γνώση για να πλησιάσει προς το Θεό.

Η μετενσάρκωση είναι γεγονός αναμφισβήτητο. Στη διεθνή πνευματιστική κίνηση αναφέρονται καθημερινά πολλά περιστατικά, κατά τα οποία μικρά παιδιά θυμούνται την προηγούμενη ζωή τους. Τα παιδιά αυτά ομολογούν ότι έζησαν σε άλλο συγκεκριμένο μέρος, ότι είχαν τους τάδε γονείς και τα τάδε αδέρφια και περιγράφουν λεπτομερώς τη διαρρύθμισή του σπιτιού που έμεναν. Όλα αυτά αποδείχτηκαν πραγματικά ύπερα από επιστημένη έρευνα και επιτόπια εξέταση.

Αναφερόμενοι τα περί μετεμύγχωσης και μετενσάρκωσης, θέλουμε να τονίσουμε το μεγάλο σφάλμα της σύγχυσης των δύο λέξεων. Όλοι μιλούν για μετεμύγχωση και αυτή τη λέξη μονάχα γνωρίζουν, που θέλει να τους παραπλανήσει να πιστέψουν ότι η ψυχή του ανθρώπου μπαίνει σε ένα οποιοδήποτε ζώο. Αυτό δεν γίνεται.

Η μετενσάρκωση όμως είναι το γεγονός κατά το οποίο η ψυχή ενός ανθρώπου, μετά την παραμονή της για αρετό χρόνο στον πνευματικό κόσμο, ενσαρκώνεται πάλι, για να τελειοποιηθεί περισσότερο. Η μεγάλη πείρα μόνο στη Γη αποκτήται. Και η μετενσάρκωση αυτή γίνεται με τη συναίνεση ανώτατου Πνευματισμού Συμβουλίου, που αποφασίζει και καθορίζει και τους γονείς και την οικογένεια των οποίων θα επαναλάβει τη ζωή τον ο μετενσαρκούμενος.

(Αποσπάσματα από το βιβλίο του «Ο σύγχρονος πνευματισμός»)

[illegible][illegible]

-တကယ်တော့ ကျုပ်တို့ကလေးတွေက အခု အခုအထိ အခု အခုအထိ အခု အခုအထိ
 -အခုအထိ အခုအထိ အခုအထိ အခုအထိ အခုအထိ အခုအထိ အခုအထိ အခုအထိ

ՄԱՆՅՈՒՆԻ ԲՈՒ ՄԱՆՅՈՒՆԻՅ ՄԱՅ ՄԱՅԻՆ ԱՅՐ ԴԱՅԴԱՌՈՒՄ ԱՅՐ ՄԻ ԽՈՐ ԼԼ

(φωτογρ., 72 1-1)

[illegible]

(Meyer, 1988)

[illegible]

86

ΤΟ ΑΣΚΛΗΠΕΙΟ ΤΗΣ ΕΠΙΔΑΥΡΟΥ

Του Δημήτριου Ιωαννίδη

Υπήρξε το πλέον σεβαστό και περιήγιο από τα Ασκληπιεία της Αρχαιότητας. Ερρίσζεται σε απόσταση δέκα περίπου χιλιομέτρων από την αρχαία Επίδαυρο, που ήταν παραθαλάσσια. Τούτο ήτο και ο ναός. Να ιδρύονται τα Ασκληπιεία μακριά από τις πόλεις. Τα διάφορα κτίρια του Ασκληπιείου ήσαν μέσα σε κοιλάδα, στα βόρεια της οποίας ερρίσζετο το όρος Τίτιον, όπου κατὰ την παράδοση γεννήθηκε ο Θεός Ασκληπιός. Εδώ θα πρέπει να σημειωθεί ότι ο Θεός Ασκληπιός φέρεται πως γεννήθηκε σε πλείστα μέρη, όπου υπήρχαν Ασκληπιεία. Τούτο δεν είναι πλάνη. Η έκφραση όμως είναι αλληγορική. Δηλαδή τόπος γεννήσεως του Θεού σημαίνει τον τόπο της ιδρύσεως Ασκληπιείου. Η αλληγορική όμως έκφραση έχει ληφθεί κατὰ γράμμα, όπως και σε τόσες άλλες περιπτώσεις, και δίδει την ενζαρία να γίνεται πωχό πνεύμα εις βάρος της αρχαίας λατρείας...

Η χρονική αφηρησία της λειτουργίας του Ασκληπιείου της Επίδαυρου είναι άγνωστη. Από ανασκαφές προκύπτει ότι λειτουργούσε προ του 6ου π.Χ. αιώνα. •

Κατά τις διάφορες ανασκαφές έχει ευρεθεί ένα πλήθος από επιγραφές και αναθήματα από θεραπευθέντες ασθενείς, που προήρχοντο από όλα τα μέρη της τότε Ελλάδος. Σε πολλές επιγραφές είναι γραμμένα τα φάρμακα που χρησιμοποιήθηκαν σε κάθε θεραπεία, καθώς και η διάτα στην οποία υπεβλήθη ο κάθε ασθενής. Σε πολλές δε επιγραφές είναι γραμμένο πως η θεραπεία είχε υποδειχθεί σε όνειρο.

Τα κυριότερα κτίσματα μέσα στον ιερό περίβολο ήσαν ο Ναός του Θεού, ο Θόλος, Ναός της Θεάς Αρτέμιδος και το Άβατον.

Ο Ναός ήταν μεγαλοπρεπής δωριζού ρυθμού, περίπτερος, που δεν είχε όμως οπισθόδομο. Οι διαστάσεις του ήσαν 24Χ13 μέτρα. Μέσα στο Ναό ήταν το άγαλμα του Θεού Ασκληπιού. Σχετικά με το άγαλμα ο Πανσανιάς μας πληροφορεί: «Το άγαλμα του Ασκληπιού είναι κατασκευασμένο από χρυσό και ελεφαντοστόν. Ο Θεός εικονίζεται καθήμενος επάνω εις ένα θρόνο. Με το ένα χέρι κρατεί ράβδο και με το άλλο αγγίζει την κεφαλή ενός δράκοντα. Πλησίον του είναι εξηπλωμένος κύων».

Άλλο κτίριο μέσα στον περίβολο ήτο η περιήγημη Θόλος.

Ευρίσκετο κοντά στο Ναό. Ήταν και αυτή μεγαλοπρεπής, το σχήμα της κυκλικό και το εσωτερικό της λαβρινθώδες. Για το κτίριο αυτό ο Πανσανίας γράφει: «Εἰς μικρά ἀπόστασις ἀπὸ το ναοῦ εἶναι τὸ μέρος ὅπου κοινοῦνται ἐκεῖνοι, οἱ ὁποῖοι ἐρχονται νὰ ζητήσουν τὴν θεραπείαν τῶν ἀπὸ το θεοῦ καὶ πλησίον αὐτοῦ εὐρίσκεται ἓνα ἀξιοθέατο κυκλικὸ οἰκοδόμημα ἀπὸ λευκοῦ μάρμαρου, τὸ ὁποῖο ὀνομάζεται Θόλος. Εἰς αὐτὸ τὸ οἰκοδόμημα ὁ Πανσανίας (Σικριώνιος ζωγράφος) ἔχει ζωγραφίσῃ τὸν Ἑρῶτα τὴ στιγμὴν ποὺ μόλις ἔχει ἀφήσει τὸ τόξο καὶ τὰ βέλη καὶ ἔχει πάρει εἰς τὰ χέρια τοῦ μία λύρα». Ο σκοπὸς καὶ ἡ χρῆσις τοῦ κτιρίου τούτου δὲν ἐγνώσθη, οὔτε καὶ ὁ Πανσανίας γράφει τίποτε σχετικόν.

Στον περίβολο, καθὼς εἶπαμε, ἦταν καὶ ὁ Ναὸς τῆς Θεᾶς Ἀρτέμιδος, τῆς θεᾶς τῆς ἀγνότητος. Πρὸ τοῦ Ναοῦ υπήρχε βωμὸς. Ἡ λατρεία τῆς θεᾶς Ἀρτέμιδος ἦταν συνδεδεμένη με τὴ λατρεία τοῦ θεοῦ Ἀσκληπιοῦ καὶ τοῦ πατρὸς του, τοῦ θεοῦ τοῦ φωτός Ἀπόλλωνα. Τούτο εἶναι ἀξιοσημείωτο.

Τὸ φῶς τῆς θεᾶς γνώσεως δίδεται μόνον εἰς τοὺς κεκαθαρμένους καὶ ἐξαγνισμένους.

Τέταρτο ἀπὸ τὰ κυριότερα οἰκοδομήματα τοῦ Ἱεροῦ Περιβόλου ἦτο τὸ Ἄβατον, τὸ ἐγκοιμητήριον. Πρὸ κτίριον με δυο ὀρόφους ὅπου ὁποῖο κατακλίνοντο οἱ ἀσθενεῖς καὶ περνοῦσαν τὴν νύκτα τοὺς, κατὰ τὴν ὁποία τοὺς ἐδηλοῦτο σὲ ὄνειρο ὁ τρόπος τῆς θεραπείας. Τί παράδοξα πράγματα ποὺ εἶναι αὐτὰ σὴν ὑλιστικὴ ἐποχὴ μας, ποὺ τόσοι καὶ τόσοι «ἰδεολόγοι» καὶ ἄνθρωποι «πνευματικοί» δὲν ἔχουν ξεκολλήσει ἀπὸ τὸν ὑλισμὸ! Ἀς εἶναι ὅμως. Εἴμεθα τόσο συνηθισμένοι ἀπὸ κάτι τέτοια...

Ἐξω ἀπὸ τὸν περίβολο ἦταν τὸ θέατρο, με τὴ θαυμάσια ἀκροατική του καὶ τὸ στάδιο, ποὺ ἐγίνοντο ἀγῶνες (...)

Τὰ τερά τῆς Ἐπιδαύρου ἐβεβηλώθησαν καὶ ἀσπλήθησαν ὁπο 86 π. Χ., ἀπὸ τὸν χιδαῖο Ρωμαῖο ἑπάτο Σύλλα. Τοὺς ἀμύθητους θησαυροὺς τοῦ Ἀσκληπείου τοὺς ἐμοίρασε ὁποὺς στρατιῶτες τὸν...

Τὰ Ἀσκληπιεῖα τῆς ἐλληνιστικῆς ἀρχαιότητος ἦσαν ὄργανα τῆς λατρείας. Ἀποτελοῦσαν μαζί με τὰ Μαντεῖα τὴν πρόσοψη τῶν Μυσηρίων. Τὰ Ἀσκληπιεῖα ἦσαν ενεργητικὰ με τὶς θεραπείες τοὺς. Γι' αὐτὸ ἦσαν τόσο σεβαστὰ ὁπο πλῆθος. Χαρακτηριστικὸ δὲ εἶναι ὅτι τὰ Ἀσκληπιεῖα ἦσαν τὰ τελευταῖα ἀπὸ τὰ τερά τῆς ἐλληνιστικῆς λατρείας ποὺ εἰσήγααν. Τούτο δείχνει τὸ γῆρος ποὺ εἶχαν ὁποὺς ἀρχαίους καιροὺς.

Ὁ Ἀσκληπιεὺς ὁμως τί ἦταν; Θεὸς ἢ ἄνθρωπος; Ἡ παράδοσις τὸν φέρει ὡς υἱὸ τοῦ Θεοῦ Ἀπόλλωνα, ποὺ γεννήθηκε ὁπο Τίθιον

όρος της Επίδαυρου και γαλονχήθηκε από μια αίγα, έχοντας για φρουρό ένα κύναι... Υιός Θεού όμως είναι τίτλος συμβολικός που έφεραν οι Μυσταγωγοί. Διόδωρος ο Σικελιώτης γράφει: «Και αφού έμαθε πολλά από τα πράγματα της ιατρικής από τον πατέρα του, εμφάνε πέραν αυτών την χειρουργική και την προετοιμασία των φαρμάκων». Οι ποιηταί Όμηρος και Ησίοδος τον θεωρούν όχι για Θεό, αλλά για άνθρωπο και περίφημο ιατρό. Το ίδιο λέγει και ο Σοφοκλής στον Φιλοκτήτη. Ο δε Γαληνός λέγει ότι υπήρξε ο εφευρέτης της ιατρικής. Αντίθετα ο Πίνδαρος, ο Πλάτων, ο Ξενοφών κ. α. τον ονομάζουν Θεό. Τι είναι λοιπόν; Άλλοι τον θέλουν άνθρωπο και περίφημο ιατρό. Άλλοι τον θεωρούν Θεό, δηλαδή θεία πνευματική συνείδηση, αθάνατο. Μερικοί άλλοι πάλι λέγουν ότι ήταν άνθρωπος που τον θεοποίησαν οι άνθρωποι για τα πολλά καλά και τις ευεργεσίες που έκαμε.

Καθώς όμως νομίζουμε η ορθή τοποθέτηση του ζητήματος είναι άλλη, είναι διαφορετική. Τούτο δε διότι, όπως εξάγεται από τις σχετικές εσωτερικές παραδόσεις, ο Ασκληπιός θεωρείται Θεός πνευματικός, που ανήκε στο πνευματικό βασίλειο του Θεού Απόλλωνα, του Άρχοντα ταύτου των Μαντείων και των Ασκληπιείων. Του μαντιζοῦ παιδώνος Θεού. Ξαν Θεός όμως πνευματικός προϋπήρξε αναγκαίως άνθρωπος, άνθρωπος των Μυστηρίων, Μύστης, Μυσταγωγός. Αυτή είναι η οδός της ανόδου του αγνού πνεύματος από την κατάσταση του θνητού στην κατάσταση του αθάνατου πνεύματος. Στην αθάνασία, στην αιωνιότητα, στην απολύτρωση, στη βασιλεία των Ουρανών! «Οι άνθρωποι είναι οι πρόγονοι των Θεών» έλεγαν οι Πιθαγόρειοι. Η παράδοση φέρει τον Ασκληπιό αργοναύτη, δηλαδή ήρωα πνευματικό, ο οποίος θεοποιήθηκε μέσα σε Μυστήρια. Σε Μυστήρια πραγματικά, που έδιδαν κατά τους αρχαίους καιρούς την ελευθερία του πνεύματος. Του πνεύματος που εξαγνίσθηκε και εμνήθηκε καθώς έπρεπε.

Μερικοί, καθώς γράφουμε παραπάνω, φρονούν ότι ο Ασκληπιός ήταν άνθρωπος, που εθεοποίησαν οι άνθρωποι. Μα εμείς όμως οι άνθρωποι με τις κακίες μας και τα ελαττώματά μας δεν μπορούμε να «θεοποιούμε». Οι θεοποιήσεις μας είναι φανταστικές και βεβηλώνουν την έννοια που έχει η λέξη θεοποίηση. Οι θεοποιήσεις γίνοντο τότε, καθώς είπαμε, μόνον σε Μυστήρια πραγματικά και όχι από τις σαθρές διάνοιες ανθρώπων (...)

Κατά τους αρχαίους Μύστες ήταν μεγάλος ο Θεός Ασκληπιός. Ήτο «ο το παν άγων και νέμων σωτήρ των όλων και φύλαξ των Αθηναίων», καθώς έλεγε ο ρήτωρ Αριστείδης του 2ου αιώνος μ. Χ.,

από την Πέργαμο.

Καταπιαστήκαμε σήμερα, αγαπητέ μου αναγνώστη, μικροί εμείς, με θέμα πολύ μεγάλο ... Ας μας συγχωρηθεί το θάρρος μας. Διότι το εμπνέει ίσως κάποιος πόθος εσωτερικός, που μας ωθεί να κάνουμε ταξίδια στον χρόνο, προσπαθώντας - πράγμα τόσο δύσκολο - να προαπελάσουμε τους αρχαίους χρόνους...

ΣΤΗΝ ΚΟΨΗ ΤΟΥ ΞΥΡΑΦΙΟΥ

Σωστή δράση είναι η Μέση οδός. Καμιά πράξη δεν είναι πραγματικά ορθή, όταν ξεφεύγει έστω και μια τρίχα από τη μέση οδό μεταξύ όλων των αντιθέτων. Όλα μαζί τα αντίθετα αποτελούν την αόρατη μοναδικότητα του Ειός.

Αναρίθμητα ξείγη αντιθέτων διασπούν κάθε στιγμή της ημέρας το ενδιαφέρον μας και η ένταση ανάμεσά τους είναι αναπόφευκτη. Ο ανθρώπινος νους πάντοτε αναζητά την ενότητα. Δεν θα την βρει στο ένα από τα αντίθετα, ούτε και στα δύο μαζί. Μόνον όταν η συνειδητότητα ανέρχεται σ' ένα υψηλότερο επίπεδο, σβήνει η ένταση. Τότε μπορούμε να δούμε το κάθε πρόβλημα μ' ένα καινούργιο φως· και το πρόβλημα παύει πια να υπάρχει.

Η Μέση οδός δεν είναι οδός μεταξύ αλλά υπεράνω αυτών των αμέτρητων ξεχωριστών αντιθέτων. Τότε ξει κανείς χωρίς προσωπική αντίδραση, χωρίς έντονες ευχαριστίσεις και δυσαρέσκειες, χωρίς χαράκηρισμούς σαν καλά ή σαν κακά για τα πράγματα, για τις πράξεις, για τους ανθρώπους.

Πάνω από κάθε ξείγος αντιθέτων υπάρχει μια ανώτερη συνειδητότητα μιάς αίσθησης που ενώνει και τα δύο. Αυτή είναι γνωστή στην ανατολή σαν ο «ανώτερος τρίτος».

Μια βουδιστική γραφή αναφέρει:

Μην επιδιώξεις τις εξωτερικές σαγήνες·

Μη μόνιμα κατοικείς στο εσωτερικό ξενό·

Όταν ο νους ειρηνικά αναπαύεται

στη μοναδικότητα των πραγμάτων,

η δυαδικότητα σβήνει από μόνη της.

Στον Ταϊσισμό το κάθετί περιέχει το σπέρμα του αντιθέτου του. Ευχαρίστηση - δυσαρέσκεια, νους - καρδιά, σζεπτιζισμός - δογματι-

CLINDA HARRIS - THE THEOSOPHIST - MAPLOS (1998)

ՏՈՒՆՈՒՆԻՉ ԱՍԻ ՊՐԵՄԻԱ ՎԻՃԵՆՈՒ ԻԾՆՈՒ ՕՐՈՒՄԱՐՆԵՐ ՄԱՆԻՔ
ԼԵԼՈՒԾՈՒՄ ԴՅՈՒԹ ՕՐ ՄԵՐ ՊՐԵՄԻԱ ՄԱՆԻՔ ԴՈՒՄԵՆՆԵՐ ԱՍԻ ԼԻՈՒՔ ՎԵՐ
ՄԻԼԻԱՐԵԾԱՐ ՕՐ ՄԱՆ ԻՃԻՅՂԻՄ ՆՈՒ ԼՈՒՅՆՆԵՐ ԱՍԻ ՄԵԼԻՈՐՈՒՐ ԼԻ ՅՐԴ. ՆՈՒ
ԼԻՅՆՆԵՐ ՅՈՒՐ ՅՈՒ ՄԱՆ ՄԱՆԻՔ ՄԱՆՈՒՐՈՒՄ ԼԻ ՅՐԴ ԼԻՆՆԵՐ ԼԻ ԼԵՐՈ ՅՈՒ ՄԱՆՔ
ԴՈՒ ԼԵՐՈՒՄԱՐՆԵՐ ՈՒՐ ՅՈՒՄՈՒՄՈՒՄՈՒՄ ՄԵՐ. ՆԻՅՆՆԵՐ ՆԻՆ ԼԵՐՈՒՄ ԼԻՆՔՈՒ
ԼԵՐՈՒՄ. ԼԵՐՈՒՄԱՐՆԵՐ ԼԻ ՄԱՆ ՄԱՆՈՒՄՈՒՄ ՄԱՆ ՍՈՐ ՕՐՈՒՄ. ԴՅՈՒՄՆԵՐ
ՎՈՐՈՒՄՈՒՄՈՒՄ ՄԱ ՆՅՈՒՄՈՒՄՈՒՄ (Ը) ԴՅՈՒՄՆԵՐ ՄԱՆ ՆՈՒՄ ԻՃԻՅՂԻՄ ԼԵՐՈՒՄ

[illegible][illegible]

«ԱՆԿԻ ԵՄ ՄԵ ՏՅՅՈՒ ԵՄ ՕՂԻՄԻՂՈՅԸՈՒԹՅՈՒՆ ԼՈՒ ԴՐՁԻՈՒՄ ԳՐԻՄԻՈՒ ՕՐ ՅԻՐԱԽՆԻ
ՏՆՈՒՈՇՔ ՄԱ ԼՅԱՄԻՆԻՍ ԴՈՒՆՈՒՄԸՆ ԴՈՒ ԼԻՇՈՂ ԱԼԻՍ ՄԻԼԻՄԵՐՃՅՈՒՆ»

Figure 10. Comparison of the results of the proposed model with the results of the existing models.

ՀԱՅԿԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ
ՇՈՒՂԻՅԱԾԱՆ ՈՐԴՈՒՄՈՒՆԸ

[illegible]

ΦΙΛΟΚΑΛΙΑ

Των ιερών Νηπτικών

Μηνύματα κάθαρσης και φωτισμού

Στά κείμενα αυτά, που στο σύνολό τους εκφράζουν την αγάπη του καλού με πνευματική έννοια, δόθηκε ο τίτλος «φιλοκαλία», με την επεξηγηματική δήλωση, ότι η φίλια αυτή του καλού, εις αυτά τα υψηλά πνευματικά επίπεδα, ανήκει στους «Ιερούς Νηπτικούς», δηλαδή στους ασκητικούς εκείνους Πατέρες, που έφθασαν σε πνευματικά ύψη. Η φιλοκαλία είδε κατά πρώτον το φως της δημοσιότητας σ' ένα μεγάλο τόμο, στη Βενετία το 1782, που έλαμψε σαν πνευματικός φάρος σε όλη την ελληνόφωνο Ορθοδοξία.

Οι νηπτικοί πατέρες της Φιλοκαλίας υπήρξαν πάντοτε το εντρύφημα και οι ανθεντικοί οδηγοί της πνευματικής ζωής για γενεές γενεών, και διέπλασαν το ήθος των ζηλωτών της αλήθειας υποδεικνύοντάς τους τις πρακτικές μεθόδους και τους τρόπους με τους οποίους θα φτάσουν στην κάθαρση και στο φωτισμό και θα αξιωθούν να ατενίσουν το άκτιστο φως της θείας δόξας.

Από μία σημερινή έκδοση της φιλοκαλίας, σε πέντε τόμους μεταφρασμένη στη νεοελληνική γλώσσα, ανθολογήσαμε τα κατωτέρω αποσπάσματα.

Κανένα άλλο δεν δυναμώνει τα πάθη, όσο οι υπερήφανοι λογισμοί· και κανένα άλλο δεν ξεριζώνει τα πονηρά χόρτα της ψυχής, όπως η μακάρια ταπείνωση. Γι' αυτό εύλογα η ταπείνωση ονομάζεται παθοκτόνος.

(Δ, σελ. 16).

Τρία είναι τα γενικότερα πάθη, μέσω των οποίων γεννιούνται όλα τα άλλα: Η φιληδονία, η φιλαργυρία και η φιλοδοξία.

(Α, σελ. 13)

Η εξωτερική εμφάνιση του προσώπου συμμεταβάλλεται, εξ φύσεως, με την εσωτερική κατάσταση της ψυχής. Όποια δηλαδή εργασία έχει η νοερή κίνηση της ψυχής, παρόμοια διάθεση δείχνει σε όσους την παρατηρούν και η όψη του προσώπου.

Εκείνος που καλλιεργεί φαύλους λογισμούς, έχει σκοτεινό και άγριο πρόσωπο. Εκείνος όμως που καλλιεργεί στην καρδιά του αγαθά και αθάνατα φητά, έχει χαρούμενο και λαμπρό πρόσωπο.

(Δ, σελ. 60 - 61).

Δικαιολογημένα η αγάπη ονομάστηκε μητρόπολη των αρετών...
Ας καταβάλλουμε κάθε κόπο μέχρις ότου επιτύχουμε την ιερή
αγάπη. Με αυτήν ας αποτινάξουμε την τυραννία των παθών (...)

Αφού ο Θεός είναι αγάπη, εκείνος που έχει την αγάπη έχει το
Θεό μέσα του.

(B, σελ. 28)

Μακάριος ο άνθρωπος που μπορεί να αγαπήσει κάθε άνθρωπο
στον ίδιο βαθμό.

Μακάριος ο άνθρωπος που δεν προσηλώνεται σε κανένα πράγ-
μα φθαρτό ή πρόσκαιρο.

(B, σελ. 50)

Σπίτι της ψυχής είναι η υπομονή, επειδή μέσα σ' αυτήν ζει εξασ-
φαλισμένη. Περιουσία της είναι η ταπεινότητα, γιατί τρέφεται από
αυτήν.

(B, σελ. 38)

Η λύπη είναι καταστροφικό πάθος για την ψυχή και το σώμα
και πειράζει και το μεγαλό των οσπών ακόμη. Εννοώ τη λύπη η οποία
κυριεύει τους ανθρώπους για τα πρόσκαιρα και πολλές φορές γίνε-
ται σ' αυτούς αιτία θανάτου.

(A, σελ. 68)

Δεν θέλει ο Θεός η εργασία των αγωνιστών να είναι αδοξίμα-
στη, αλλά πολύ δοκιμασμένη. Γι' αυτό αφήνει τη φωτιά των πειρα-
σμών... και επιτρέπει η γαλήνη των λογισμών να ταραχθεί προσωρι-
νά από τα πνεύματα της πονηρίας για να δει την κλίση της ψυχής...

(Δ σελ. 83)

Συμπλήρωση του "Ιλιού"

Οι πειρασμοί σταθεροποιούν - παγιώνουν της αρετές στον αγωνι-
ζόμενο για την ψυχική του πρόοδο άνθρωπο. Συμβάλλουν στην εξέλι-
ξη.

Μεταφέρουμε τους λόγους του Θεού στον Σατανά, από τον
«Φάουστ» τον Γκαίτε (στίχοι 315-316):

«Όσο ο άνθρωπος ζει πάνω στη γη,

δεν σου απαγορεύω να τον δοκιμάζεις».

Κάθε συμφορά που σου έρχεται απ' έξω να τη δέχεται με γεννα-
ότητα γιατί **προξενεί τη σωτήρια υπομονή**, την υπομονή που χαρίζει
τη διαμονή και την ανάπαυση στους ουρανούς.

(Δ, σελ. 154)

Τι να πω για την κοιλιά, τη βασίλισσα των παθών; (...) αυτή η

συνεργός των δαιμόνων και η κατοικία των παθόν. Είναι αυτή που προκαλεί την πτώση μας, αλλά και την έγερσή μας όταν πειθαρχεί.

(Δ, σελ 234)

Αναφορά από τον Όμηρο:

Η φοβερή κοιλιά, η κατασπρεπτική, πολλά κοινά προσενεί στους ανθρώπους!

(Οδύσσεια, Ρ, 473-474)

(Γαστέρος ένεκα λυγρής, / ουλομένης, η πολλά κακ' ανθρώπιση δίδωσιν).

Κατηγορία από τους ανθρώπους φέρνει θλίψει στην καρδιά, εξοργίζει όμως όποιον την υπομένει.

Εξέταζε τις διζές σου αμαρτίες και όχι τον πλησίον σου, και δεν θα διαρπαγεί από τους δαίμονες το νοητό σου εργατήριο.

(Α, σελ 132, 133)

Λέγε στην προσευχή σου: «Γέννηθήτω το θέλημά Σου εν εμοί». Και σε κάθε πράγμα έτοι να ζητάς από Αυτόν, να γίνει το θέλημά Του, γιατί ο Θεός θέλει το αγαθό και το συμφέρον της ψυχής σου.

Προσευχή είναι το ανέβασμα του νου στο Θεό.

Πρώτα - πρώτα να προσεύχεσαι να καθαριστείς από τα πάθη σου.

(Α, σελ 222, 223)

Όπως το ψωμί είναι τροφή του σώματος και η αρετή τροφή της ψυχής, έτσι και του νου τροφή είναι η πνευματική προσευχή.

Μακάριος ο νους, ο οποίος κατά την ώρα της προσευχής γίνεται άυλος και ελεύθερος από όλα.

(Α, σελ 230, 231)

Έτσινος της προσευχής δεν είναι η ποσότητα, αλλά η ποιότητα. Αυτό γίνεται φανερό από την παραβολή του Φαρισαίου και του Τελώνη, και από το λόγο του Κυρίου: «Εσείς όταν θα προσεύχετε, να μην έχετε πολλά με μηχανικό τρόπο»

Ματθαίον 6, 7. «προσευχόμενοι δε μη βαττολογήσητε» (βαττολογία: φλυαριό)

(Α, σελ 234)

Όποιος αγαπά το Θεό, αγαπά δίχως άλλο και τον πλησίον του. Ένας τέτοιος άνθρωπος δεν μπορεί να φυλάει χρήματα· τα διαχειρίζεται κατά το θέλημα του Θεού και τα μοιράζει σ' εκείνους που έχουν ανάγκη.

(Α, σελ 50)

Ο Θεός, εκ φύσεως αγαθός και απαθής, όλους τους αγαπά εξί-

σοι ως δημιουργήματά Του, αλλά τον ενάρτετο τον δοξάζει επειδή αποζητά και τη γνώση, ενώ τον κακό άνθρωπο, τον ελεεί λόγω της αγαθότητός Του, και παιδεύοντάς τον σ' αυτόν τον κόσμο, τον φέρνει σε μετάνοια και διόρθωση.

(Α, σελ. 51)

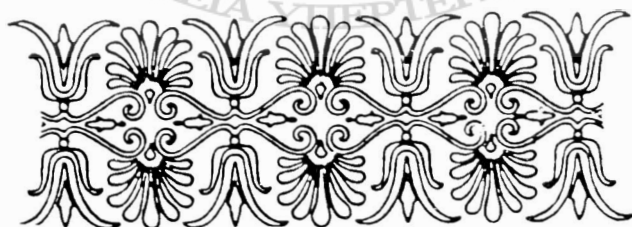
Ποιχία, προσευχή, αγάπη και εγκράτεια, ένα τετράτροχο άρμα που ανεβάζει το νου στους ουρανούς.

(Β, σελ. 274)

(Έκδοση «Το περιβόλι της Παναγίας» Θεσσαλονίκη)

Η καλοσύνη, είπ' η γιαγιά, μονάχα η καλοσύνη
ολα στον κόσμο χάνονται, μόνη απομένει εκείνη.
Η λεβεντιά γ' η αρχοντιά, τα μεγαλεία, τα γάλλα
έρχονται, φεύγουν και περνούν από μίαν ώρα'ς άλλη·
μα η καλοσύνη, ανέγγιχτη σαν της αρχής τον κρίνο,
σαν το διαμάντι είν' αθάνητη και λάμπει φασάν εκείνο.

Ι. Ηολέμη (Το παρामीθι της γιαγιάς)

Φως από τον άσαρκο κόσμο

Επλησίασα την Αχερουσία...

Ατένισα τα φωτεινά πεδία των μακάρων

Του Ιωάννη Βασιλή

Θα σας μεταδώσω την αφήγηση που μου εμπιστεύθηκε ένας παλιός μου φίλος.

Ο άνθρωπος αυτός θεωρείται τολμηρός και προσεκτικός ερευνητής. Πάντοτε με ρεαλιστική αντιπεμπνιζόττητα μελετά γάθε φαινόμενο και γάθε νέα ιδέα. Τα θέτει στην αυστηρή βάσανο της δυνατής του κρίσεως και του ορθού Λόγου, πριν τα αποδεχθί ή και τα ανακοινώση στους άλλους. Έτσι εκτοπίζει την φαντασίωση, αποδιώχνει την ουτοπία και δεν χάνει ποτέ το αίσθημα της πραγματιζόττητας.

Η αφήγησή του μοιάζει σαν παραμύθι. Δύσκολο μου φαίνεται για τον καθένα μας να παραδεχθί όσα εκείνος είδε και άκουσε και τα πιστεύει σαν πραγματικά. Αλλά, σας ερωτώ, μήπως και στο παραμύθι δεν υποκρύπτονται αλήθειες ιζανές να σας ωθήσουν σε νέες ιδεολογιζές και επιθυήσεις ή ακόμα να μας βοηθήσουν να βρούμε νέους πνευματιζούς προσανατολισμούς;

Εκείνος που ποθεί την πρόοδο και την εξέλιξη του, ακόμα και την μεταμόρφωσή του, εκείνος που προσπαθεί να πλησιάση την τελειόττητα, πρέπει να είναι πάντα έτοιμος να τροποποιή τις σφαλερές ή πεπλανημένες δοξασίες του. Να μην είναι μισαλλόδοξος, προληπτιζός ή φανατιζός. Έποτε δεν πρέπει ο φιλικρινής να απορρίπτη χωρίς ένα εμπιστεντιζό διάλογο με το φωτεριζό του Εγώ, που βρίσκεται στο Άδυτο του Είναί του. Πάντοτε με ελεύθερη και αδούλωτη σκέψη τα πάντα να ερευνά, τα πάντα να εξετάζει και να τα μελετά χωρίς δισπαγμό ή προκατάληψη.

Σας καλώ λοιπόν κι εγώ σήμερα να μελετήσετε την αφήγηση του σοβαρού φίλου μου, έποτι και αν αναφέρεται σε κόσμους υπερβατιζούς, που δεν έχουμε, όλοι εμείς οι κοινοί άνθρωποι, την ιζανόττητα να ελέγξουμε. Άλλοι άνθρωποι προιζισμένοι με λεπτότερο αισθησιαζό σύστημα, φαίνεται πως έχουν αυτήν την ιζανόττητα, όταν περιέρχονται σε γάποια παθητιζόττητα. Σ' αυτήν την κατάσταση συλλαμβάνουν με ενάργεια, με ετοιμότητα, την πραγματιζόττητα που βρίσκεται πίσω από το παραπέτασμα του υλικού κόσμου. Ο πέπλος

της Ίσιδος προ αυτών υποχωρεί.

Δύο είναι τα μέσα με τα οποία εδραιώνουμε τις πεποιθήσεις μας. Πρώτον η εξ αντικειμένου γνώσις, που μας την δίδουν οι αισθήσεις μας, το λογικόν μας και οι ψυχικές μας ικανότητες. Δεύτερον οι γνώσεις και η πείρα των άλλων, των οποίων εκτιμούμε την κρίση, την ειλικρίνεια και οι οποίες τους προσδίδουν αδιάβλητο κύρος, και αναμφισβήτητη αυθεντία. Σας δηλώνω ότι ο αφηγητής μου ανήκει στην τελευταία τούτη κατηγορία.

Έπειτα από αυτόν τον απαραίτητο πρόλογο, αρχίζω την αφήγησή.

«...Πριν λίγες μέρες αρρώστησα. Οι γιατροί μου έχαμαν αμαρμία, που, όπως ήταν επόμενο, μου έφερε εξάντληση και κατόπιν έναν ελαφρό ύπνο. Δεν έχασα όμως εντελώς τις αισθήσεις μου. Αντιλαμβανόμουν καθαρά την αγωνία των γιατρών που περίμεναν να φέρουν τις κατάλληλες ενέσεις. Μεταξύ ύπνου και εγρηγόρεως, παρορσιάστηκε μπροστά μου μία μεγαλοπρεπής μορφή γέροντα με αρχαία Ελληνική ενδυμασία. Στα μάτια του ήταν ζωγραφισμένες η καλοσύνη και η σοφία. Στο πρόσωπό του, η ευγένεια και μία Θεϊκή έκφραση μεγαλείου και επιβλητικότητας. Στο στήθος του κρεμότανε από χρυσή αλυσίδα ένα φανάρι, που σαν προβολέας έριχνε ένα έντονο φως. Με χαρέτησε με πολλή οικειότητα και με αυτές τις λέξεις: «Χαίρε, φίλε και αδελφέ μου». Το μετώπί του ήταν ανέκφραστης στοργικής γλυκύτητας. Έτρεξα να του φιλήσω το χέρι σαν δείγμα σεβασμού. Ο γέροντας εθώπευσε το κεφάλι μου λέγοντας: «Η εμπαρμένη δεν αποφάσισε ακόμα να σου κόψει το νήμα της επίγειας ζωής σου. Θα υποστής ακόμη δοκιμασίες. Θα υποβληθείς σε άθλους. Θα ξεπληρώσης το χρέος που έχεις απέναντι των συνανθρώπων σου μέχρις ότου αποδώσης και τον τελευταίο κοδράντην. Και τότε, όταν σημάνη η ώρα του θανάτου σου, θα έρθης κοντά μου για να συνεχίσης από το πνευματικό πεδίο την δράση σου. Ήρθα όμως τώρα για να εσση ελθού της καταπάσεως στην οποία βρόσκεισαι και να σε οδηγήσω, για λίγο, σε τόπους που η Ιουδαϊκή παράδοση θαυμάσια τους απεικονίζει συμβολικά με την κλίμακα του Ιαζώβ. Αυτό το σύμβολο το γνωρίζεις και το κατανοείς.

Η σκάλα του Ιαζώβ στηρίζεται στα πρώτα έξι σκαλοπάτια, που είναι βυθισμένα μέσα στη γη. Τα δε άλλα έξι, βρίσκονται έξω στην επιφάνειά της. Η κορυφή τους όμως φθάνει στα απόθερα σημεία του ουρανού.

Αυτή η εικόνα μάς παρουσιάζει έντονα την ιεράρχηση των πνευματικών αξιών της γης, όταν αυτές σφερηθούν, με τον θάνατο, τον

φυσικό τους οργανισμό. Αιτήν την γλιμάζωση των ασάρκων ψυχών. Θα σε βοηθήσω να την αντιζύγης στην πραγματική κατάσταση τους. Ας βιασθούμε όμως. Σου σινασιτώ έντονη προσοχή και αταραξία».

Τότε με άρπαξε με τα στιβαρά χέρια του, μ' έβαλε στους ώμους του και με ιλιγγιώδη ταχύτητα, σχεδόν πετώντας, φθάσαμε στα ερείπια ενός αρχαίου ναού της Δήμητρος, κοντά στον οποίο τοποθετούν οι αρχαιολόγοι την είσοδο της αχερουσίας. Πριν από την είσοδό της, ένα συμβούλιο από τρεις γέροντας που έφεραν σκήπτρα, με μεγάλη σοβαρότητα εξήταζε προσεκτικά και έλεγνε με την σειρά τους σκιές ανθρώπων από όλες της γνές της γης. Ρώτησα τον σεβασμιο οδηγό μου τί είναι αυτή η σκηνή που αντιζύγω. Μου απάντησε: «Είναι οι ζυιτές του Άδου. Είναι τα σοφώτερα και τα δικαιότερα πνεύματα που έθρεψε η μητέρα μας γη. Αυτοί αξιολογούν και κατατάσσουν στις διάφορες βαθμίδες τις ψυχές που απέβαλαν τον ανθρώπινό τους οργανισμό. Αυτοί καθορίζουν τον χρόνο που θα διαρκέση η παραμονή των ασάρκων ψυχών στον Άδη, δηλαδή στην παθητικότητα. Επιβάλλεται όμως σαν ποινή και μεγάλη διάρκεια στον Άδη σε ζείνους τους τυράννους που εγκλημάτισαν κατά της ανθρωπότητας και σ' αυτούς που υπεχράσθησαν τα μυστικά τα οποία τους εμπιστεύθηκε ο ουρανός. Αλλά ας προχωρήσουμε».

Τότε με τον προβολέα του ο γέροντας έκανε μερικά σινιάλα στους ζυιτές. Εξείντοι του απάντησαν σε μια διάλεκτο που δεν την καταλάβαινα. Κατόπιν αδείας πλησιάσαμε την είσοδο της Αχερουσίας. Έρριψε τότε τον προβολέα του στα βάθη της γης και αντίκρισα τις άσαρκες ψυχές. Ήσαν σκιές χωρίς ανθρώπινη μορφή. Το χρώμα τους ήταν μαύρο, γκριζο, διαφόρων τόνων και αποχρώσεων. Επάνω τους ήταν χαραγμένα γάτι σημεία που έμοιαζαν με αριθμούς. Η λάμψη του προβολέα τις ξύπνησε από τον λήθαργο όπου βρισκόντουσαν. Άρχισαν να σαλεύουν. Αναστέναζαν συνεχώς και παρακαλούσαν να τις βοηθήσουμε να βγουν από γει μέσα. Έβγαζαν φωνές αγωνίας, απελπισίας και μεγαλόφωνα εδήςλωναν μετάνοια για όσα άδικα και κακά είχαν διαπράξει στη γήινη ζωή τους. Η επώδός τους ήταν «φρίξη, φρίξη ... έλεος, Θεοί. Βοηθήστε, άνθρωποι, να φύγουμε το γρηγορότερο από την κόλαση αυτή».

Έμα να εμβρόντητος μπροστά στο απερίγραπτο εξείνο θέαμα του σκότους, της αγωνίας, της απογνώσεως. Εδάκρουσα για το κατήντημα των δυστυχών εξείνων υπάυξεων και ρώτησα τον σεβασμιο μου οδηγό πώς μπορούμε να τους βοηθήσουμε.

Τότε εξείνος μου απάντησε με ανστηρό ύψος: «Είπανεντιζή η αγαθή σου διάθεσις. Μόνο η αμάθειά σου, φίλε θνητέ, δικαιολογεί την άγνοια του αιτίου και του σκοπού της κατασπάσεως στην οποία βρίσκονται οι αδελφές μας αυτές ψυχές. Προσέφε εις ό,τι θα σου αποκαλύψω. Όταν ήγερε εις το είναι τις ψυχές αυτές ο Θεός Δημιουργός, δεν τις εγκατέλειψε στην τύχη τους. Δεν απορριάζει ποτέ από τα δημιουργήματά του ο Θεός. Εφοράζεται μέσα τους. Ο περήνας κάθε συνειδητού εγώ σύγχεται από την ουσία αυτού του ιδίου του Δημιουργού Θεού. Μαζί μ' αυτήν παρεδιδέει η νομοτέλεια, η οποία είναι ο βασικός νόμος κάθε μορφής και κάθε συνειδήσεως και η οποία από την ατέλεια ωθεί διαρκώς τα πάντα στην τελειότητα. Από το χάος στην αρμονία. Από το σκοτάδι στο φως, δια του με γάλον νόμου, του ζωογονητικού έρωτος. Μάθε δε, ότι το χάος εγέννησε τον έρωτα, ο έρωτας το φως, το φως την Θεότητα. Αλλά πώς θα τα διδαχθής αυτά κάθε ψυχή; Μόνο με τη γνώση. Η γνώσις, όμως του καλού και του κακού, του αληθινού και του ψεύτικου, του ορθού και της πλάνης, αποκτάται με την δοκιμασία και τον πόνο. Αυτές οι σκιές έχουν μικρή ψυχική ηλικία. Είναι ελθοβαρείς, είναι δέσμιες των χαοτικών δυνάμεων. Με τον τροχό όμως των θανάτων και των γεννήσεων θα εκπαιδευθούν και θα μάθουν να απαλλαγούν από το σκοτάδι που κέρουν μέσα τους.

Άλλες τρεις κατηγορίες οι πιο κοντά στο φάος της γης είναι οι ψυχές οι οποίες περιεργόνησαν την ζωή. Εποδοπάτησαν τον νόμο και παρέβησαν τους φυσικούς και ηθικούς όρους, όταν βρισκόντοισαν στην ανθρώπινη ζωή. Εκεί βρίσκονται οι αιτόχειρες, οι φονιάδες, οι παραβάτες των εντολών του έρωτος, οι απαρνηταί της ζωής. Είναι εξείνοι που εβρίσανε την Δημιουργία με το ζήρηγμα αδανωήτων δογμάτων δήθεν οσιότητος, περί βασανισμού του σώματος, της αγωνίσεως του εξελικτικού νόμου του έρωτος και της ηθελημένης σπειρότητος για την αναπαραγωγή του είδους. Είναι εξείνοι που όταν ήσαν άνθρωποι ανεργιχίθησαν με δόλο στα ύπατα αξιώματα της κοινωνίας για να υποδουλώσουν στη θέλησή τους τον άνθρωπο, να τον βασανίσουν και να τον υποχρεώσουν να σκέπτεται όπως σκέπτονται αυτοί και να πιστέψη ότι αυτοί πιστεύουν. Υπήρξαν οι μεγάλοι αγύρτες, οι απατεώνες, οι οποίοι άλλα είπουν, άλλα έδιδασκαν και άλλα έπρατταν. Ήσαν οι ασελγείς, οι εκτροχιασμένοι που σαν πηδάλιο στη ζωή τους είχαν το ζωώδες ένστικτο που τους οδηγούσε στην ανομία. Ήσαν εξείνοι που εποδοπάτησαν την ανθρώπινη αξιοπρέπεια και εξουθένωσαν ηθικά και οργανικά τον αδελφό τους άνθρωπο. Ήσαν οι σφετερισταί των αγαθών, οι άρπα-

γες του ψωμιού των ανθρώπων για να θησαυρίσουν και να ειωχούνται αυτοί και μόνοι».

Αφού συνήλθα από την έκπληξή μου με όσα είδα και άκουσα, τόλμησα να ρωτήσω τον συνοδό μου: Όποτε αυτή είναι η κόλαση και το πυρ το εξώτερον, που μαθαίναμε στα σχολειά;

Μου απάντησε: «Βέβαια, οι άνθρωποι μη γνωρίζοντας την πραγματική αλήθεια, χαρακτηρίζουν σφαλερά μία κατάσταση. Αυτό που είδες είναι ο Άδης. Είναι μια φυσική κατάσταση. Ένα πεδίο ζωής ανάλογο με την δυναμικότητα την ψυχική, την πνευματική και την ηθική κάθε συνειδήτου εγώ που έχει διανύσει λίγες πορείες στην ανθρώπινη μορφή. Η σποργή όμως του Θεού Δημιουργού και των τελείων συνειδήσεων θα τους βοηθήσουν να μετανοήσουν, να ποθήσουν, να νοσταλγήσουν μια ενεργό ζωή, για να επανορθώσουν τα αδικήματα που διέπραξαν ενάντια στη φύση, ενάντια στον εαυτό τους, ενάντια στον αδελφό τους άνθρωπο. Η αιώνια κόλαση είναι σύλληψη ατροφικών και διεστραμμένων διανοιών. Είναι η μεγαλύτερη ύβρις εναντίον του Δημιουργού, που του αποδίδουν οι άφρονες εκείνοι, ότι έτσι θέλει να τα κρατάει για τιμωρία αιώνια στα βασανιστήρια και στο σκοτάδι τα πλάσματά του. Ενώ Εκείνος τα προσερίζει και τα βοηθεί παντοιοτρόπως να εξελιχθούν και να ζήσουν σαν ελεύθερες συνειδήσεις στη χαρά και στο φως.

Η Θεία Δικαιοσύνη παιδεύει δια να εκπαιδεύσει. Δοκιμάζει, στερεί πρόσκαιρα ωρισμένων αγαθών τον άνθρωπο που τα περιφρόνησε, για να τα νοσταλγήσει και να τον αναζητήσει μόνος του. Το χάος και η άρνηση είναι κατασπάσεις, οι οποίες κεντρίζουν τους ανθρώπους για να ποθήσουν, να αναζητήσουν την απαλλαγή τους, την φυγή τους από την στείρα στασιμότητα. Ο μεγάλος νόμος της νομοτέλειας που φωλιάζει στον εσωτερικό πυρήνα κάθε συνειδήσεως, θα εκμηδενίσει την στασιμότητα σπρόχυνοντας το Παν, μορφές και συνειδήσεις, στην εξέλιξη, στην μεταμόρφωση, στην ελευθερία, στο φως.

Εάν σκοπός της φύσεως είναι η δημιουργία συνειδήσεων, τούτων κλήρος είναι η αποθώωση, που μόνες τους πρέπει να την ποθήσουν, να εργασθούν γι' αυτήν και την αποκτήσουν. Κανείς όμως δεν μπορεί να βγάλει από την παθητικότητα του Άδου τις ψυχές, εάν αυτές οι ίδιες δεν το ποθήσουν, εάν αυτές οι ίδιες δεν το θελήσουν. Καμμία χάρη, ούτε θυσία, ούτε τα συγχωροχάρτια του Πάπα, ούτε οι στείρες ενχές και η άφεση αμαρτιών από τους λειτουργούς των διαφόρων θρησκειών που ισχυρίζονται ότι έχουν το δικαίωμα, αυτοί οι δήθεν πληρεξούσιοι του υπερτάτου Θεού, να λύουν και να

δένουν τις αμαρτίες των ανθρώπων. Αυτή η ανοσία σύλληψης συνιστά την βαρύτερη βλασφημία κατά του Δημιουργού, του οποίου η καρδιά είναι όλο αγάπη και ο νους σοφία και δικαιοσύνη. Είναι δυνατόν, αφελείς και οι τυφλοί τον νουν να αισθάνονται και να σκέπτονται δικαιοτέρα από τον Δημιουργόν των πάντων;

Αρκετά, όμως, είδες στον Άδη. Υπάρχουν, βέβαια, και άλλα πολλά που μπορούσα να σου δείξω. Αλλά ο χρόνος δεν μας επιτρέπει. Και τώρα ας έρθουμε στην επιφάνεια της γης».

Κατηύθυνε τότε τον προβολέα του ο σεβάσμιος γέροντας στα υπόλοιπα εξ σκαλοπάτια. Εκεί αντίκρισα στα πρώτα επίπεδα πάλλουσες ψυχές με κάποιο όμως σκιερό και δάνειο μέσο ενεργειάς που τους επέτρεπε να κινούνται, να βλέπουν και να αισθάνονται. Το χρώμα τους ήταν ανοικτό γκρι και άπυρο διαφόρων τόνων. Τότε ο σεβάσμιος συνοδός μου, μου είπε: «Βλέπεις, αυτές είναι οι σκιές των ανθρώπων που όταν ζούσαν στη γη είχαν αγαθές προθέσεις και ωδηγούντο από καλή θέληση. Επόθησαν να γνωρίσουν την αλήθεια και να κάνουν το καλό και το ορθό. Δεν είχαν όμως αποκτήσει την δύναμη να αφομοιώσουν και να λένε πάντα την αλήθεια. Είχαν αδυναμίες και ελαττώματα. Ήσαν εγωιστές, φανατικοί, προληπτικοί και δειλοί. Το καλό τους συγκινούσε, αλλά δεν ήσαν πάντοτε απηλλαγμένοι από το δηλητήριο της κακίας. Το ορθό και το δίκαιο το εκτιμούσαν, αλλά η πλάνη, το άτομικό συμφέρον τους παρέσχε στην αδιζία. Τώρα ζητούν να γυρίσουν το γρηγορότερο στην ανθρώπινη μορφή για ν' αποβάλλουν όλες τις αδυναμίες, τα ελαττώματα, τα πάθη. Να γίνουν ισχυροί την θέληση, ρωμαλέοι την σκέψη, για ν' ακολουθήσουν σταθερά την αλήθεια και να γνωρίσουν καθαρά το ορθόν και το πρόπον».

Έπειτα από αυτά ο οδηγός μου έστρεψε τον προβολέα του προς τα επάνω. Τα μάτια μου, ασυνήθιστα, δεν μπορούσαν να ανθέξουν στο φως που κατέκλυζε τα πεδία αυτά των μαζάρων. Μετέωρα φωτεινά, διάχροι χρυσοί, ήλιοι και πολύχρωμα φώτα διέσχιζον το σπέρωμα. Θείες και αθέρειες μορφές εκπάλλον καλλονής εκκινούντο μεγαλοπρεπώς σ' όλες τις κατευθύνσεις. Κινήσις και δραστηριότητις αφένως και συνεχής. Ουράνιες μελωδίες, χαρά και φως γέμιζαν την ατμόσφαιρα εκείνη. Ήθελα να την απολαύσω με όλες μου τις αισθήσεις, με όλη τη δύναμη της ψυχής μου. Αλλά η φωνή του γέροντα με διέκοψε: «Βλέπεις, μου λέει, ποία φυσική κατάσταση διαδέχεται τον Άδη; Εκεί επικρατούσε μια φυσική κατάσταση, με γνωρίσματα το σκότος και την αδράνεια, την παθητικότητα, την λύπη. Και τούτο γιατί εκεί δεν φθάνουν οι ενεργητικές ακτίνες του

ήλιου και εκεί τοποθετούνται πρόσκαιρα όλες οι άσαρκες ψυχές που έχουν ανάλογη δυναμικότητα και ηθική ατέλεια.

Στην επιφάνεια όμως της γης και πάρα πάνω, οι ακτίνες και το φως του ήλιου δημιουργούν επίσης μία φυσική κατάρπωση που έχει σαν γνωρίσματα την δράση, την εξέλιξη, την μεταμόρφωση, την ζωή, τη χαρά και την αθανασία. Εδώ πάλι έλκονται και τοποθετούνται, ανάλογα με την δυναμικότητά τους, όσοι στην γη λάτρευαν την φύση, εγνώρισαν και ακολούθησαν τους νόμους της. Επόθησαν και γνώρισαν την αλήθεια. Σεβάστηκαν και τίμησαν την ανθρωπινή μορφή. Αγάπησαν χωρίς διάκριση τον άνθρωπο, τον λευκό και τον έγχρωμο, τον καλό και τον κακό. Υπήρξαν ελεύθεροι και δίκαιοι. Σεβάστηκαν την ελευθερία του άλλου, βοήθησαν και θυσιάστηκαν για την πρόοδο και την ευδαιμονία όλων των ανθρώπων. Πολέμησαν τις παντοειδείς προλήψεις, την μισαλλοδοξία, την αγρυπτία, την ψευτιά την υποκρισία, την κοινωνική δεσποτεία. Αφέρωσαν την ζωή τους και δεν φεισθήκανε κόπων για να αφηνίσουν και να φωτίσουν τον συνάνθρωπό τους, για να τους ματαδώσουν σοφία και γνώσι. Ετίμησαν την γυναίκα και την σεβάστηκαν. Ακολούθησαν την αρετή. Έγιναν ερασταί της σοφίας. Επόθησαν και λάτρευσαν το φως. Το φως τοίς ετράβηξε κοντά του και τοίς αφομοίωσε.

Όλοι αυτοί που κατοικούν στα φωτεινά πεδία, υπήρξαν αγνοί, άμεμπτοι, άψογοι και άφοβοι. Υπήρξαν ήρωες νικηταί. Και τώρα ανεδείχθησαν φωτεινοί προσωπικοί Λόγοι. Αυτοί προστατεύουν, εμπνέουν και βοηθούν τις συνειδήσεις που βρίσκονται στα κατώτερα απ' αυτούς σκαλοπάτια και τους ανθρώπους, για να φθάσουν όπου και εκείνοι έφθασαν. Αυτοί οι μεγάλοι μας αδελφοί, κάθε άνθρωπο τον έχουν συνδέσει με έναν εκπρόσωπό τους, κι αυτός είναι ο φύλαξ άγγελος. Είναι το δαιμόνιον όπως το αποκαλούσε ο Σωκράτης, το οποίον τον ανέδειξε σοφόν. Αυτό εμπνέει προστατεύει και συμβουλεύει κάθε άνθρωπο για να βρη τον δρόμο της αρετής και της σοφίας. Αλλά οι άνθρωποι δεν σπρέφονται για να συμβουλευθούν και να ζητήσουν βοήθεια από τον πιο έμπιστο, τον πιο στοργικό και τον σοφότερο απ' αυτούς φίλο, προσπάτη και μέντορά τους. Εσύ όμως, αγαπητέ φίλε, δεν παραλείπεις, να συνεργάζεσαι και να ζητάς την καθοδήγηση από τον πνευματικό σου προσπάτη, για τούτο σε συγχαίρω.

Βλέπω όμως ότι φέρνουν τις ενέσεις. Είχα πάρα πολλά να σου δείξω και να σου μάθω. Αλλά και αυτά που είδες είναι αρετά να σκέψουν τις εσφαλμένες και τις πεπλανημένες δοξασιές με τις

οποίες σας έχουν ποτίσει τα ὄργανα του σκότους και της αργήσεως. Ἔργον αὐτῶν εἶναι να τρομοκρατούν, να δημιουργοῦν σύγχυση και να επιβάλλουν την πνευματικὴ τους δεσποτεία. Αὐτὴ όμως κοινοτοποιεῖται με την καθαρὴ γνώση και με το θάρρος που σας εμπνέουν οἱ φωτεινοὶ ἀδελφοί σας. Χαίρε, φίλη ψυχὴ. Να εἶσαι πάντα γερός και ευτυχής».

Τὸ τοῖμπαγμα τῆς ἐνέσεως που μου ἔκανε ὁ γιατρός διέκοψε αὐτὸ τὸ ἀνέκφραστο ὄραμα. Εἶδα και ἔμαθα και ἄλλα πολλὰ πράγματα, ἀλλὰ μου συνέστησε να μην τα ανακονίσω σε κανένα. Σου ἀφηγοῦμαι μερικὰ ἀπὸ αὐτὰ που εἶδα και ἔζησα με ἐνάργεια και καθαρότητα νοητικὴ. Ἦσαν ὅλα ἀληθινὰ περισσότερο ἀπὸ την πραγματικότητα».

Αὐτὴ ἦταν ἡ πρωτότυπη ἀφήγηση, φίλε ἀναγνώστη. Ὅποιος θέλει και μπορεῖ ας ἐπωφεληθῇ ἀπὸ αὐτήν. Ἔχει πολλὰ ἀνεκτίμητα σημεῖα, ἀπὸ τα οποία μπορεῖ να καθοδηγηθῇ ὁ εὐγενής ἀνθρώπος, για να πλησιάσῃ ἄλλους κόσμους που δεν μπορούμε εμεῖς να ἀτενίσουμε με τὶς ἀνθρώπινές μας αισθήσεις και ικανότητες. Τα πάντα να εὐφραίνετε, τα πάντα να προσέχετε και να μελετᾶτε χωρὶς προκατάληψη. Κάτι ἔχετε να ἐπωφεληθῆτε ἀπὸ την ἀφήγηση αὐτή, ἡ οποία εἶναι εἰκρινής, τιμὴ, ἀληθινή.

Τὸ ασφαλέστερο συμπέρασμα που μπορεῖ να βγάλουμε διαβάζοντας την, εἶναι ὅτι: ὁ ἀκολουθῶν τὶς υποδείξεις τῆς ἀρετῆς, ἐξόχως θα βρῇ τον δρόμο που οδηγεῖ στην πραγματικὴ Σοφία. Ἡ σοφία θα τον οδηγήσῃ στην αἰώνια ἀλήθεια. Ἡ ἀλήθεια, θα τον περιβάλλῃ με ἐφόδια και ικανότητες, που θα τον ἐπιτρέψουν να ἀτενίσῃ, να πλησιάσῃ και να ζήσῃ μια ἡμέρα και αὐτὸς στα φωτεινὰ πεδία τῶν Μακάρων.

αλλήλων ως προς τα συμπεράσματά των. Τοῦτο προέρχεται καθ' ἡμᾶς ἀπὸ το γεγονός ὅτι δὲν αποσαφηνίζεται πάντοτε πλήρως τὸ περιεχόμενον καὶ ὁ σκοπὸς αὐτῶν. Ἀς προσπαθήσωμεν λοιπὸν νὰ κάμωμεν συντόμως τὴν αποσαφηνίσιν ταύτην.

Ἡ θρησκεία προέρχεται ἀπὸ τὴν εσωτερικὴν ἐνόρμησιν, ἡ ὁποία οφείλεται κυρίως εἰς τὴν συναισθηματικὴν σφαῖραν τῆς ψυχῆς. Ὁ λατρεύων ἐν ζῶον ἢ ἐν ἀντιζείμενον δὲν ἀναλύει λογικῶς τὴν πίστιν τοῦ ταύτην, ἀλλὰ πραγματοποιεῖ μίαν εσωτερικὴν τάσιν ἀναγνωρίσεως ἐνὸς καί, τὸ ὁποῖον εἶναι ἐπ' αὐτῶν αὐτοῦ. Ἀλλὰ καὶ ὁ ἀγαπῶν καὶ ὁ αὐτοθυσιαζόμενος ὑπὲρ μίας ιδέας δὲν υποβάλλει τὰ συναισθήματα αὐτοῦ πρῶτον ὑπὸ τὸν ἐλεγχὸν τῆς λογικῆς, διὰ νὰ τα φέρῃ ἀκολούθως εἰς πραγματοποίησιν (...)

Τὸ «ἀγαπάτε τοὺς ἐχθροὺς ἡμῶν» ἀπαιτεῖ ψυχικὴν δύναμιν. Ἐπίσης τὸ «συνδιαλλάγῃ μετὰ τοῦ ἐχθροῦ σου ἕως ἂν ἡ μετ' αὐτοῦ ἐν τῇ ὁδῷ» ἀπαιτεῖ ἰσχυροτάτην δύναμιν πρὸς κατάνηξιν ὅλων τῶν συνήθων κατωτέρων ἐνορμήσεων τοῦ ἐγωισμοῦ διὰ νὰ πραγματοποιηθῇ.

Μετ' αὐτῶν δὲν θέλωμεν βεβαίως νὰ εἴπωμεν ὅτι ἡ θρησκεία εἶναι ἄσχετος πρὸς τὴν ὅλην νοητικὴν λειτουργίαν τῆς ψυχῆς καὶ πρὸς τὸν ὀρθὸν λόγον. Πιστοποιοῦμε μόνον τὴν πηγὴν καὶ ἀφ' ἣτην εἶναι τῆς θρησκείας. Ἡ ἐπεξεργασία ὅπως ἐν συνεχείᾳ τῶν ἐπιτεργμάτων τῆς τοιαύτης εσωτερικῆς ἐνορμήσεως φέρει τὴν ὀρθολογικὴν ἐπεξεργασίαν αὐτῶν καὶ τὴν πνευματικὴν ἀνάστασιν ἐκείνην, ἡ ὁποία ὁδηγεῖ συνειδητῶς πρὸς τὸν Θεόν καὶ δικαιολογεῖ οὕτω τὴν θαυμασίαν ἐκείνην ῥῆσιν τοῦ προφητάναντος Δαβὶδ «εἶπεν ἄφρων ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ οὐκ ἔστι Θεός». Διότι πράγματι μόνον ἄφρων, δηλαδὴ μὴ ὑγιῶς σκεπτόμενος ἄνθρωπος, δύναται ν' ἀρνηθῇ τὴν ὕπαρξιν Του.

Ἡ ὡς ἄνω συνεργασία τῆς νοήσεως καὶ τῆς συναισθηματικῆς ἐνορμήσεως ἔφερε τὴν ἐνωσιν τῆς θρησκείας μετὰ τὴν φιλοσοφίαν καὶ συνετέλεσεν εἰς τὴν ἐνωσιν τοῦ ἀρχαίου ἐλληνικοῦ φιλοσοφικοῦ πνεύματος μετὰ τὸ πνεῦμα τῆς διδασκαλίας τῆς ἀγάπης τοῦ Θεανθρώπου, δημιουργήσασα οὕτω τὸν ἐλληνοχριστιανικὸν πολιτισμὸν.

Ἡ θρησκεία λοιπὸν παρουσιαζομένη ὡς σχέσις τῆς ατομικῆς ψυχῆς πρὸς τὴν υπερτάτην ἀρχὴν τῆς δημιουργίας καὶ ὡς ἐπιθυμία ἐνόητος αὐτῆς μετὰ τοῦ Θεοῦ καὶ τῶν Θεῶν πραγμάτων καθίσταται κυρίως ψυχουργία τοῦ ἀνθρώπου καὶ διὰ τοῦτο δὲν ἀπασχολοῦν αὐτὴν αἱ ἐρμηνείαι τῶν φαινομένων ὑπὸ στενὴν ἐννοιαν, ἀλλ' ὁ σκοπὸς τῆς ἀπολιτρώσεως τῆς ἀνθρωπίνης ψυχῆς. Διὰ τοῦτο εἰσέρ-

χεται αυτή εις υπερβατιζάς εννοίας και δεν αρξείται εις τον συνήθη ορθολογισμόν δημιουργούσα ούτω την πίστιν εις αυτάς.

Με το θρησκευτικόν συναίσθημα υπήρξεν ανέκαθεν συνδεδεμένη και η ικανότης της διακρίσεως του κακού και του καλού εις τας πράξεις των ανθρώπων και συνεπώς η έμφυτος ύπαρξις του ηθικού νόμου (...)

Η θρησκεία ως ψυχουργία της ατομικής ψυχής συντελεί εις την ρύθμισιν των σχέσεων των ατόμων εν τη Κοινωνία των ανθρώπων και ποδηγετεί ούτω το σύνολον.

Η φιλοσοφία προέρχεται από την ανάγκην της υπέρξεως λογικής αλληλουχίας κατά την ερμηνείαν των φαινομένων. Είναι λοιπόν αυτή αποτέλεσμα της λειτουργίας της νοητικής σημαίας της ψυχής. Πράγματι εις έκαστον φιλοσοφικόν σύστημα τίθεται μία (ή και περισσότεροι ενίοτε) αρχή, εκ ταύτης δε κατ' ορθολογικήν αλληλουχίαν ερμηνεύεται παραγωγικώς ο Κόσμος και ο βίος του Ανθρώπου. Ούτως ο Θαλής εθεώρησεν αρχήν της δημιουργίας το ύδωρ, ο Αναξίμανδρος το άπειρον, ο Πράκλειτος το αείζωνον πύρ, ο Πυθαγόρας τους αριθμούς, ο Πλάτων τας ιδέας κλπ. (...)

Παρατηρούμεν ότι και εις την επιστήμην (περί ης κατωτέρω) καθίσταται απαραίτητος η φιλοσοφική επεξεργασία των εκ της εμπειρίας και του πειράματος συμπερασμάτων και θεωριών, τούτου δ' είχεν ως αποτέλεσμα την ανάπτυξιν της Φυσικής Φιλοσοφίας, της οποίας η σημασία κατόπιν των προόδων της νεωτέρας φυσικής και ιδία της πυρηνικής φυσικής είναι πλέον εμφανής.

Η επιστήμη ασχολείται με τα φαινόμενα, τα οποία γίνονται εις τον υλικόν κόσμον, ήτοι με τας μεταβολάς αυτού και πληροί την εσωτερικήν ενόρμησιν του ανθρώπου να γνωρίση (να μάθη) βαθύτερον τον υλικόν κόσμον και τον εαυτόν του τον ίδιον κατά την θαυμασίαν διατύπωσιν του Αριστοτέλους «οι άνθρωποι τον ειδέναι ορέγονται φύσει». Ζητεί δηλαδή η γνώσις αυτή τον αποχρώντα λόγον των φαινομένων, ήτοι τα αίτια της παραγωγής αυτών. Δια τοίτο σαφώς αντιδιαστέλλει ο Αριστοτέλης τον επιστήμονα από τον εμπειρικόν, λέγων «οι μεν την αιτίαν ίσασιν, οι δ' ου... οι μεν το ότι μεν ίσασι, διότι δ' ουκ ίσασιν· οι δε το διότι και την αιτίαν γνωρίζουσιν». Εν τη αναζητήσει δ' ακριβώς του διότι σφείλεται η έρεσις των σχέσεων, αι οποίαι υπάρχουν μεταξύ των φαινομένων, ήτοι ο καθορισμός των φυσικών νόμων.

Προς βαθύτεραν όμως ερμηνείαν των φαινομένων και των νόμων, οι οποίοι τα διέπουν, προσφεύγει η επιστημονική έρευνα εις την εκδοχήν υποθέσεων (υπόθεσις του αιθέρος λ.χ.) και τον σχημα-

τισμόν Θεωριών (ηλεκτρομαγνητική Θεωρία του φωτός, Θεωρία των quantum κλπ.), ούτω δ' επαγωγικώς εκ των φαινομένων προσπαθεί να φθάση, ει δυνατόν, εις ωρισμένας αρχάς. Ακολουθεί συνεπώς πορείαν και μέθοδον αντίθετον της φιλοσοφικής ερευνής. Τόσον λοιπόν αι υποθέσεις, όσον και αι θεωρίαι της Επιστήμης δεν είναι πραγματικότητες, αλλά μέσα υποβοηθούντα την επιστημονικὴν ἐρευναν, επιτεύγματα δε της ανθρωπίνης νοήσεως. Δια τοῦτο υπόκεινται και εις αλλαγὴν. Τοῦτο καταλογίζεται εις βάρος της επιστήμης, ενώ τοιναυτίον είναι υπέρ αυτής. Διότι η επιστήμη δεν ἔχεται των Θεωριών δογματικώς, αλλά μόνον ἐφ' όσον αὐται συντελοῦν εις την μελέτην και ερμηνείαν των φαινομένων.

Η εξαγωγή συνεπώς συμπερασμάτων εκ των φυσικῶν Θεωριών πέραν των ορίων της ως άνω ερευνῆς δεν είναι πλέον έργο της επιστήμης, αλλ' επιστημόνων οι οποίοι νομίζουν ότι δύνανται να στηρίζουν ωρισμένας ιδικάς των (ατομικάς) αντιλήψεις εις τα επιστημονικά δεδομένα. Ούτω, εσχάτως ηθέλησαν τινές να ταυτίσουν την έννοιαν της πυρηνικής ενεργείας με την έννοιαν του Θεού. Αλλ' έννοια του Θεού χωρίς την εκδοχήν ότι ο Θεός έχει υπερτάτην διάνοιαν (σοφίαν), βοήλησιν και συνείδησιν δεν είναι δυνατόν να νοηθῇ. Η εκδοχή επίσης ότι τα φυσικά και πνευματικά φαινόμενα είναι φυσικοχημικά φαινόμενα των κυττάρων του εγκεφάλου ουδέν επιστημονικόν έρεισμα έχει. Πάντα ταῦτα στηρίζονται εις τον υλισμόν (ή μηχανοκρατίαν) ο οποίος όμως δεν αποτελεί φυσικὴν θεωρίαν, υπό την έννοιαν την οποίαν ετονώσαμεν ανωτέρω, αλλά φιλοσοφικόν σύστημα έχον την αρχήν ότι πέραν της ἑλῆς και της ενεργείας ουδεμία άλλη αρχή υπάρχει.

Η επιστήμη συνεπώς εργαζομένη επαγωγικώς με αμετηρίαν την εμπειρίαν (παρατήρησιν και πείραμα) και με επεξεργασίαν τούτων δια του ορθού λόγου εις ουδεμίαν σύγκρουσιν δύναται να ἔλθῃ προς την θρησκείαν και την φιλοσοφίαν.

Ο αποκρυψισμός τέλος ερευνά τας εν τῷ ανθρώπῳ και τῷ σύμπαντι κεκρυμμένας, κατ' αυτόν, δυνάμεις, αι οποίαι δεν υποπίπτουν αμέσως εις τας αισθήσεις μας. Είναι λοιπόν οίτος γνώσις του κεκρυμμένου και όχι απόκρυψις γνωστού τινος.

Δια να φθάση όμως τις εις την κατάληψιν των κεκρυμμένων τούτων δυνάμεων πρέπει να εργασθῇ καταλλήλως πιέζων παν ό,τι συντελεί εις το να εμποδίζῃ την ψυχὴν του να γνωρίσῃ απ' ἐνθεΐας ταῦτας, τοῦτο δ' επιτυγχάνεται δια καταλλήλου ασκήσεως και διδασκαλίας (μηήσεως ως λέγουσιν οι αποκρυψισταί), η οποία οδηγεί εις την διαύθησιν και την ἑξορσιν, κατὰ την οποίαν, ως δέχονται οι

αποκρυφισταί, είναι δυνατή και η δι' αποκαλύψεως γνώσις της αληθείας.

Είναι ευνόητον ότι άμεσοι αποδείξεις των συμπερασμάτων του αποκρυφισμού, δεν είναι δυνατόν να υπάρξουν, υπό την έννοιαν την οποίαν νοούμεν ταύτας εις την Επιστήμην και την Φιλοσοφίαν. Και τούτο, διότι τόσον τα συμπεράσματα όσον και η μέθοδος ερεύνης αποτελούν βιώματα εξείνων μόνον οι οποίοι έφθασαν εις την ικανότητα να συνειδητοποιήσουν τας ως άνω γεγραμμένας δυνάμεις. Δια τούτο όλοι οι αρχαίοι και οι νεώτεροι μύσται διακηρύττουν την άποψιν ότι αι γνώσεις αύται «ούτε λεκταί ούτε γραπταί είναι» και ότι «δι' άμέσου εποπτείας άπτεται η ψυχή των ιδεών» (Πλάτων).

Συμπέρασμα. Από όσα ελέχθησαν προηγουμένως συνάγεται το συμπέρασμα ότι τόσον η μέθοδος, όσον και οι ορίζοντες ενεργείας και δράσεως της θρησκείας, της επιστήμης, της φιλοσοφίας και του αποκρυφισμού είναι διάφοροι αλλήλων και εις ουδεμίαν σύγκρουσιν πρέπει να έρχονται.

Η θρησκεία ως σχέσις της συνειδήσεως του ανθρώπου προς τον Θεόν δεν φιλοδοξεί να ερμηνεύση τα φυσικοχημικά φαινόμενα καθ' όν τρόπον επιδιώκει τούτο η επιστήμη. Ουδεμία λοιπόν σύγκρουσις μεταξύ των δύο τούτων είναι νοητή.

Η επιστήμη αφορμωμένη από την παρατήρησιν και το πείραμα (από την λεγομένην εμπειρίαν) και επεξεργαζομένη δια του ορθού λόγου το υλικόν της ερεύνης της προσπαθεί δια διαφόρων θεωριών να ερμηνεύση τα εις τον υλικόν κόσμον συμβαίνοντα (τα φυσικοχημικά φαινόμενα) και να τ' αναγάγη, ει δυνατόν, εις μίαν ενιαίαν ερμηνείαν εργαζομένη επαγωγικώς. Πέραν των οριζόντων τούτων δεν εισέρχεται η επιστήμη.

Η φιλοσοφία αφ' ετέρου προσπαθούσα να ικανοποιή τας απαιτήσεις του ορθού λόγου πέραν της ερμηνείας των φυσικοχημικών φαινομένων και επί των ψυχικών και πνευματικών φαινομένων, ως και επί της αρχής και του σκοπού της δημιουργίας εργάζεται παραγωγικώς εκ των αρχών προς τα φαινόμενα και παρέχει ούτω το μέσον της πτήσεως του πνεύματος εις ανωτέρους πνευματικούς ορίζοντας.

Ο αποκρυφισμός τέλος παρέχων εις τους μύστας του το μέσον της άμέσου εποπτείας των γεγραμμένων δυνάμεων της δημιουργίας και αιτού τούτου του δημιουργικού αιτίου, ως διαπνύνονται οι οπαδοί του, ικανοποιεί την ενόρησιν προς γνώσιν της απολύτου αληθείας.

Ας προσπαθήσθαι λοιπόν έκαστος να ικανοποιήσθαι την συνειδησίαν

του δια της θρησκεινιστικής αναταύσεως προς τον Θεόν, το αντίσμα του δια της φιλοσοφικής σκέψης και της επιστημονικής ερευνής και τέλος, αν τούτο είναι εφικτόν, την διαίσθησιν του δια της προωθήσεως αυτής προς κατάληψιν της αληθείας.

Ούτε το θρησκεινόβιο βλάπτεται από την φιλοσοφικήν και επιστημονικήν έρευναν, ούτε αι τελευταία αυτά εμπνέονται εν' αυτού. Όσον περισσότερον μάλιστα επιβαθύνει τις εις τα πράγματα τόσον περισσότερον θαυμάζει την δημιουργίαν και τόσον περισσότερον συνειδητός λατρεύει τον πάνσοφον δημιουργόν αυτής, ο οποίος «πάντα εν σοφία εποίησεν».

ΤΟ ΡΟΔΟ ΣΤΗΝ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΑ

*Τον αείμνηστον καθηγητή του Πανεπιστημίου και Ακαδημαϊκού
Εμμ. Εμμανουήλ (1886 - 1972)*

Τα ρόδα δεν σκόλιασαν και μύρωσαν μόνο την ποίηση και την πρόζα, αλλά ετροφοδότησαν κι έδωσαν έμπνευση και στην τέχνη. Στην καλλιτεχνία των αρχαίων ανατολικών χωρών δεν βρούμετά το ρόδο, όταν όμως φανερώθηκε στις ανασκαφές της Κρήτης ο πολιτισμός του 2.000 π. Χ. μαζί με άλλα λουλούδια βρέθηκε και ο βασιλιάς τους. Την αρχαιότερη παράσταση του ρόδου ανακάλυψε ο εφορευτής του χρηματικού πολιτισμού καθηγητής Evans στις ανασκαφές του 1903 και πραγματικά το ρόδο εξείξεχωρίζεται μέσα σ' όλα τα φαντασιζά και πραγματικά λουλούδια.

Στην κλασική εποχή της Ελλάδος απ' τα λίγα έργα που σώθηκαν βλέπουμε τα ρόδα στην διακόσμηση θαλάμων, στην απεικόνιση ροδοστεφάνων απάνω σε αγγεία και σ' εκτεπώματα σε τάφους. Μικρή ιδέα παίρνουμε γι' αυτό στη διαζωμνητική τέχνη των πρώτων χρόνων του χριστιανισμού στη ζωγραφική των κατακομβών. Ροδοστεφανός και ροδόγλαδος και γιρλάντες με ροδόφύλλα βρίσκονται στους τοίχους και ορόφους των υπογείων.

Στη χριστιανική τέχνη συναντούμε στο σύμβολο του Αγίου Πνεύματος, στο ράμφος του περιστέριού ένα τριαντάφυλλο. Στο μεσαίωνα βρήκε μεγαλύτερη διάδοση στη ζωγραφική. Και τότε και

αργότερα εδόξασε πολλούς ζωγράφους που μιμήθηκαν τα χρώματά του και φημίστηκαν απ' τις εικόνες τους, σαν τους Van Huysum, Saint - Jean, Chaplin κλπ.

Εξαιρετικός ζωγράφος φυσιολάτρης είναι ο Jan Van Deyck που στο αριστούργημά του, στο βωμό της εκκλησίας της Γάνδης ζωγράφισε πιστά την ανθισμένη πράσινη ζωή που προεξάρχουν τ' άγρια κόκκινα τριαντάφυλλα. Ο ίδιος ζωγράφος εταξίδεψε στην Ισπανία και Πορτογαλία και ύστερα ζωγράφισε τα λουλούδια τους και το εκατόμυλλο που ήταν άγνωστο στις βόρειες χώρες. Εικόνες της Παναγίας μέσα στα τριαντάφυλλα είναι των Stephan Lohner και Martin Schongauer. Το προβηγκιανό είδος που νομίζεται πως ήλθε απ' την Ανατολή κατά τους χρόνους των σταυροφοριών και που είναι η σπουδαιότερη κηφειτική μορφή των βορεινών στο μεσαίωνα εξωγραφίστηκε απaráμλλα από τον Hugo Van Der Goes στο περίφημο έργο του «Το προπατορικό αμάρτημα», στη Βιέννη.

Στη χώρα των λουλουδιών, στην Ιταλία, ο Taddeo Gaddi στη Φλωρεντία ζωγραφίζει την «Ανάσταση» στη Santa Croce και γύρω στη Θεοτόκο άγγελoi γονατιστοί τοποθετούν ανθοδοχεία με λευκά και κόκκινα ρόδα. Η αναπαράσταση μοναδικού ρόδου στις φανσιές του λεπτομέρειες και πλαστικότητα κατορθώθηκε στην ιταλική τέχνη βραδύτερα του Gaddi. Ο Felix Rosen στο βιβλίο του «Η φύσις στην καλλιτεχνία» εγχομιάζει ένα απ' τους μεγαλύτερους ρεαλιστές του Quattrocento, τον Paolo Uccello που αναπαράστησε το ανατολιτικό εκατόμυλλο με φωτογραφική ακρίβεια και κατορθωσε τη δύσκολη προοπτική απεικόνιση των πετάλων του. Ο Filippo Lippi στην εικόνα του, «Η Παναγία στο δάσος» του μουσείου του Βερολίνου, μαζί με τα άλλα λουλούδια αφίνει να φαίνεται το άπτρο τριαντάφυλλο. Σπουδαίος ζωγράφος λουλουδιών στην Ιταλία είναι ο Botlicelli που στολίζει τις εικόνες της Θεοτόκου με ωραία λευκά και κόκκινα εκατόμυλλα. Η γλασσιζή ομορφιά του ρόδου αναπτύχθηκε στα έργα του μεγάλου φλωρεντινού «Η άνοιξη», «η γέννηση της Αφροδίτης», αλλά περιβάλλεται με κάποιο μεγαχολικό τόνο που προσδίδει στο λουλούδι κάτι αφύσικο, γιατί χρησιμεύει όχι σαν κομμάτι απ' τη φύση, αλλά σαν αλληγορικό στολίδι του παραμυθιού. Σε κάποια τοιχογραφία της Πομπηίας είναι ζωγραφισμένη η Αρκαδία ροδοσπόστη.

Η ζωγραφική του ρόδου επεξεύνεται στις γερμανικές εκκλησίες. Ο Dürer στη «Ροδοστεφάνωτη γιορτή» του, που βρίσκεται στην Πράγα, ζωγραφίζει τη Θεοτόκο, τον Παντοκράτορα, τον Ιησού και τους αγγέλους μέσα σε ροδοστέφανα.

Ο μεγάλος δάσκαλος της εποχής Barock, ο Rubens, είναι προφε-
ρός του ρόδου φίλος και πολλάι εικόνες του με στεφάνια απ' άνθη
και καρπούς πλαισιώνουν την Παναγία και μαζί με τους Fyt, Snyder
και Serger παρουσάσαν πολλές εικόνες που τα ρόδα ζωγραφίζο-
νται με εξαιρετική λεπτότητα.

Στην Ολλανδία τη ζωγραφική των ρόδων εισήγαγε ο Jan Davidz
de Heem που έζησε πολύ στην Αμβέρσα και γνώρισε τους
Φλαμανδούς τις λεπτομέρειες της ολλανδικής ζωγραφικής. Η
Ολλανδία, γη των λουλουδιών, τον 17ον αιώνα με εικόνες και τρα-
γοΐδια απαθανάτισε τον βασιλιά των λουλουδιών. Οι Ολλανδοί
ζωγράφοι είναι οι πρώτοι που εβάθυναν στις λεπτομέρειες και
ομορφιές σχήματος και χρώματος των λουλουδιών και επέμειναν
στις ανεπαίσθητες διαβαθμίσεις των χρωμάτων που δεν διακρίνο-
νται στους μεγάλους στεφάνους των διαφόρων ζωγράφων σαν τον
Rubens.

Ο Pierre Ranson είναι ο σπουδαιότερος σχεδιαστής της εποχής
Rococo, όπου κανένας άλλος ρυθμός δεν στολίστηκε τόσο με το
ρόδο όσο αυτός. Ο περίφημος ζωγράφος των ανθέων Φίλιππος -
Otto Runge, που αισθηματοποίησε στο ρόδο τα χρώματα του λεκαν-
γούς και του λεζοφόιτος, άφησε έργα που τον εδόξασαν. Αλλά και ο
αποκλειστικός των ρόδων Γάλλος ζωγράφος Pierre Joseph Redoute
αφιέρωσε πολλά χρόνια στο εξαιρετικό έργο που εδημιούργησε. Σ'
αυτό χαρακτηρίζονται με λεπτομέρειες τέτοι διαφόρων ρόδων που
θαυμάστηκαν περισσότερο από κάθε άλλο έργο.

Ο Cesbron σε κάποια εικόνα του πούβγαλε στο Σαλόν του 1884
παράστησε από ένα τιάφο να βγαίνουν τριαντάφυλλα που γεννιήθη-
καν απ' την τέφρα μας.

Οι ζωγράφοι Watteau, Lancret και Fragonard στα πορτρέτα
των μ' εξαιρετική τέχνη πρόσθεσαν ρόδα για να στολίσουν τις μαρ-
μηρές των.

Αλλά σαν τους ποιητές κι οι ζωγράφοι όλων των τόπων μικροί
και μεγάλοι αγάπησαν το ρόδο που εμφύωσε πάντοτε τα έργα των
και είναι τόσοι πολλοί που ούτε τα ονόματα των μεγάλων μπορεί
κανείς να περιλάβει στο σύντομο αυτό σημείωμα.

Η γλυπτική πολλές φορές έδωσε στα έργα της το χαριτωμένο
σχήμα του ρόδου. Σε κάποια σαρκοφάγο της Villa Albani στη Ρώμη,
παριστάνονται οι γάμοι του Πηλέως και της Θέτιδος· στα δώρα των
νεονύμφων χαρίζουν μια απέραντη γιρλάνδα από ρόδα. Στις καθο-
λικές Μητροπόλεις βλέπομε συχνά εικόνες της Θεοτόκου πλαισιω-
μένες με μεγαλοπρεπή τριαντάφυλλα σκαλισμένα στο μάρμαρο ή

στο ξύλο. Το συναντούμε στα έργα του Vat - Stossz στο St - Lorenz της Νυρεμβέργης, όπου η Παναγία με τον Άγγελο του Ευαγγελισμού είναι πλαισιωμένοι με ρόδα.

Επίσης συναντούμε το ρόδο σε πολλά οικοδόμημα και νομίσματα ο Λούθηρος μάλιστα είχε ρόδο στη σφραγίδα του.

Η αρχιτεκτονική στα στολίσματά της, στα διαζώματα των ορόφων, στα χορινθιακά κιονόκρανα, στους μεγάλους κυκλικούς ναλοπίνακας των γοθθιζών εκκλησιών σκαλιστό στις πόρτες των μεταχειρίζεται το λουλούδι αυτό για να δείχνει πως η εκκλησία είναι αφιερωμένη στη χριστιανική αγάπη και η πόρτα της είναι κλεισμένη σε κάθε μίσος.

Συναντούμε το ρόδο στην αρχιτεκτονική ροζέτα που τ' όνομά της προέρχεται απ' το λουλούδι, αν και το ποικίλημα τούτο της ρομαντικής εποχής είναι τριμερο ή τετράμερο αν συμβολίζει την αγία τριάδα ή τους 4 αποστόλους, ενώ το ρόδο είναι πεντάμερο. Στη γοθθική τέχνη βρίσκουμε το ρόδο απεικονισμένο ακριβέστερα σε πόρτες και λίθους εκκλησιών και πύργων και στα πολύχρωμα παράθυρά των. Το ρόδο, σύμβολο της αρχαίας τεκτονικής, διατηρήθηκε και σύμβολο των Ελευθέρων τεκτόνων.

Σ' ένα χωριό κοντά στο Αμβούργο κάποιος καλλιτέχνης έχασε την αγαπημένη του. Στον τάφο της επάνω δεν άφησε να γραφτεί όνομα, παρά σκάλισε ένα τριαντάφυλλο κι' έγραψε από κάτω: «Έτσι ήταν εκείνη».

Και αλήθεια η απλή φράση δεν δείχνει μόνο τον πόνο εκείνου που μένει, αλλά φανερώνει και την τέλεια ομορφιά που έφυγε και πολλές σελίδες δεν θα μπορούσαν να ζωγραφίσουν τελειότερα.

Μ' αν το ρόδο ετροφοδότησε την ποίηση, τη ζωγραφική, τη γλυπτική και την αρχιτεκτονική δεν έμεινε αδιάφορο στη Μουσική. Όλοι οι μουσικοί κάθε αξίας αφιέρωσαν τις εκλεκτότερες συνθέσεις των - και είναι πολλές - στο λουλούδι αυτό, προσπαθώντας να φάλλουν ότι Θεός μόνο μπορεί να τραγουδήσει.

ΚΩΣΤΗ ΠΑΛΑΜΑ

Ρόδου μουσκοβόλημα

Εφ'έτος άγρια μ' έδειξεν η βαρυνχειμωνιά
που μ' έπιασε χωρίς φωτιά και μ' ήρθε χωρίς νιάτα
κι ώρα την ώρα πρόσμενα να σωριαστώ βαριά
στη χιονισμένη σιρότα.

Μα χιές καθώς με θάρρεψε το γέλιο του Μαρτινού
και τράβηξα να ξαναβρώ τ' αργαία τα μονοπάτια,
στο πρώτο μουσκοβόλημα ενός ρόδου μακρινού
μην δάκρυσαν τα μάτια.

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ

Το νέο Δ. Σ. της Θεοσοφικής Εταιρείας, το οποίον προέβλεπε εκ της Γεν. Συνελεύσεως της 5 - 4 - 98 καταρτίσθη εις σώμα ως εξής:

Γεν. Γραμματέας (Πρόεδρος): Παναγιώτης Αναγνώστου
Προσθ. Γεν. Γραμμ. (Αντιπρόεδρος): Ασπασία Κωστοβασιλή
Γραμματεὺς Ἑσωτερικοῦ: Γεώργιος Γκρινιάτσος
Γραμματεὺς Ἐξωτερικοῦ: Γεώργιος Σιβρής
Ταμίης: Θεόδωρος Κατσιπής
Υπεύθυνος ΓΛΣΟΥ: Χαράλαμπος Μπάρακλης
Μέλος: Κωνσταντίνος Γρηγοριάδης
Μέλος: Μιχάλης Γρηγορίου
Μέλος: Ελένη Ζαμπούρα

ΣΕ ΦΩΤΕΙΝΟΤΕΡΟΥΣ ΚΟΣΜΟΥΣ

ΙΩΑΝΝΗΣ ΜΠΡΟΥΜΗΣ

Ο Ιωάννης Μπρούμης γεννήθηκε στην Αθήνα το 1910 και σπούδασε στο τμήμα πολιτικών μηχανισμών του Ε.Μ.Π.

Παράλληλα με την επαγγελματική του εργασία στο Υπουργείο Δημοσίων Έργων, οργάνωσε, στη διάρκεια της Κατοχής, παιδικές κατασκηνώσεις στην περιοχή της Μονής Καιοσαριανής, στο πτήμα Α. Συγγρού και στον Παράδεισο Αμαρουσίου, μέσα από τους κόλπους του Εξδρομικού Σωματείου «Υπαίθριος Ζωή», όπου διετέλεσε αντιπρόεδρος.

Η γνωριμία του με τον Διδάσκαλο Αντώνιο Αδριανόπουλο υπήρξε καθοριστική για την ζωή και την δράση του. Επί σειρά ετών εδίδασκε στα φιλοσοφικά εργαστήρια και έγραφε μελέτες για πολλά φιλοσοφικά θέματα, αναφερόμενος στο πνεύμα της κλασσικής αρχαιότητας με σεβασμό και αγάπη. Μέλος της Θεοσοφικής Εταιρείας από το 1944 και μέλος της Αρχαιολογικής Εταιρείας. Ανέπτυξε και επαγγελματική δραστηριότητα ως προϊστάμενος στα έργα κατασκευής του υδραγωγείου του Αγ. Θωμά και της Υλίζης για την ύδρευση των Αθηνών. Το 1953 στους σεισμούς της Κεφαλονιάς έλαβε μέρος ως επιβλέπων μηχανικός στα έργα ανοικοδόμησης του νησιού.

Μετά την αποχώρησή του από το υπουργείο Δημοσίων Έργων, συνέχισε την επαγγελματική του δραστηριότητα ως προϊστάμενος των πολιτικών μηχανισμών του «Γραφείου Δοξιάδη», στα έργα μελέτης και κατασκευής στην Αφρική, την Μέση Ανατολή, την Αμερική και την Ευρώπη.

Μετά την συνταξιοδότησή του, αφιερώθηκε με ζήλο και υπευθυνότητα στην αναδιοργάνωση του «Αρχαιοφίλου Ομίλου Εξδρομών» (Α.Ο.Ε.) του οποίου υπήρξε πρόεδρος από το 1974 και για μια εικοσαετία περίπου. Στις ομιλίες - ξεναγήσεις του σε πλείστους αρχαιολογικούς χώρους της Ελλάδος, ο Ιωάννης Μπρούμης, ύμνησε το αρχαίο πνεύμα, δείχνοντας έτσι την αξία της ιστορικής και πνευματικής μας παράδοσης, που στήριζε την ρίζα της ελληνικής φυλής και οριοθέτησε τα μεγάλα της πεπραμένα. Οι αρχές του Ομίλου «Φύσις, αλήθεια, ανθρωπισμός» αποτελέσαν την βάση πάνω στην οποία εργάστηκαν και εργάζονται ως σήμερα όλοι οι συνεργάτες του Αρχαιοφίλου, πιστεύοντας ότι το φως της αρχαίας Ελλάδος, πρέπει να ποδηγετεί την πορεία της σημερινής Ελλάδος.

Με ιδιαίτερη φροντίδα, ως αντιπρόεδρος του Δ. Σ. της «Ενώσεως Γυνέων Νοητικών Υστερούντων Ατόμων», υπήρξε ο βασικός συντελεστής της δημιουργίας του «Κέντρου Επαγγελματικής Κατάρτισης Ατόμων με Ειδικές Ανάγκες», όπου εργάστηκε εθελοντικά ως επιβλέπων μηχανικός. Σύντομα αυτό, το ειδικά κατασκευασμένο ζητριάκο σιγγότιμα, θα λειτουργήσει στην περιοχή της Κιτέζας (Λαγονήσι Αιτωλίας).

Πλήρης ημερών, έχοντας βαδίσει απ' άκρη σ' άκρη την Ελληνική γη, που τόσο αγάπησε, έχοντας προσφέρει τις υλικές και ψυχικές του δυνάμεις στις ανάγκες της πατρίδας, της κοινωνίας και των θεσμών, έφυγε ήρεμα, στις 2 Απριλίου 1998, αφήνοντας, για μας, το παράδειγμα μιας γόνιμης ζωής. «Ώρα καλή».

Έλενα Μπουδμή

ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΑΝΑΓΝΩΣΤΕΣ ΜΑΣ

Σας παρακαλούμε στείψατε τον «Γλισό» σ' ένα συνάνθρωπό σας, που έχει πνευματικά ενδιαφέροντα.

Ίσως δε γνωρίζει ότι υπάρχει ένα τέτοιο περιοδικό. Θα τον ωφελήσετε.

Θα τον προσέχετε έμπρακτα την αγάπη σας. Ας αναζητήσει και τα τεύχη των τελευταίων πέντε ετών. Υπάρχουν στα γραφεία της Θεοσοφικής Εταιρείας.

ΔΩΡΕΑ

Ο Κωνσταντίνος Μπερεδής προσέφερε στη Θεοσ. Εταιρεία 6.500 δρχ. εις μνήμη των αειμνήστων αδελφών Βάσου Κομπά και Κωστή Μελισσαρόπουλου.

Ευχαριστούμε

Μεταξύ μας

ΤΑ ΓΡΑΦΕΙΑ ΜΑΣ

Τα Γραφεία του «ΙΛΙΣΟΥ» Βουκουρεστίου 25, α' όροφος Κωδ. 106 71, είναι ανοικτά κάθε μέρα από 10.30 - 1, εκτός Σαββάτων και Κυριακής.

ΕΜΒΑΣΜΑΤΑ-ΔΩΡΕΕΣ

Παρακαλούμε όπως αποστέλλετε με ταχυδρομική επιταγή προς: Περιοδικόν "ΙΛΙΣΟΣ" ΒΟΥΚΟΥΡΕΣΤΙΟΥ 25, 106 71, Αθήνα.

Επίσης αποστέλλετε με τραπεζική επιταγή μόνον εις:

Θεοσοφική Εταιρεία,
Βουκουρεστίου 25, 106 71,
Αθήνα.

ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΟΙ ΤΟΥ ΙΛΙΣΟΥ

Ζάκυνθος: Παν. Βλαχόπουλος
Βόλος: Γ. Κονζουβίνος
Ηράκλειο: Μ. Λασιθιωτάκη
Κέρκυρα: Κάρολος Αγιοῦς
Ιωάννινα: Ελενθ. Τζομάκας
Λαμία: Γ. Μοιτάκης
Λάρισα: Ιω. Φιλιπῶς
Ναύπλιο: Χαρ. Μπάρακλης
Πάτρα: Αθ. Κοντοσάκης
Ρόδος: Αντ. Βεργιωτής
Σύρος: Π. Ζαχαριώτης
Χαλκίδα: Δημ. Δημαρέλος
Χανιά: Εμμ. Νοταράκης
Κύπρος:
Αθαν. Παπαδόπουλος
Α. Γρ. Αυξεντίου 29
Μέγαρο Δίπα 456
Τ. Τ. 6021, Λάρισα
Τηλ. 04654511 (Οιζίας)

Στοιχειοθεσία Εξτύπωση & βιβλιοδεσία:

ΤυποΚίνηση Α. Αλεξοπούλου
Σόλωνος 36, Κολωνάκι Αθήνα 106 73
Τηλ. & Fax: 36 36 969 & 57 26 760

ΤΟ ΒΙΒΛΙΟ ΤΟΥ ΤΕΚΤΟΝΟΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΟΥ

Ο Όσβαλντ Βίρτ (Oswald Wirth), υπήρξε ένας από τους διασημότερους Τέκτονες του αιώνα μας. Ήταν μαθητής του μεγάλου Ροδόσταυρου και Καμπαλιστή, Στανισλάς ντε Γκουαϊτά (Stanislas de Guaita) και από αυτόν έλαβε τις βαθύτερες εσωτερικές του γνώσεις. Αυτό όμως που ανέπτυξε από μόνος του, σε άριστο βαθμό, ήταν ο αποσυμβολισμός των Τεκτονικών αλληγοριών και συμβόλων καθώς και μια μεγάλη εμβάθυνση στην έννοια του Τεκτονικού Ιδεώδους.

Το όνομά του, έχει άρρηκτα συνδεθεί με την αυθεντική Τεκτονική διδασκαλία και τα έργα του παρουσιάζονται παγκοσμίως σε όλα τα λεξικά του εσωτερισμού.

“ Όπως μας δίνει να αντιληφθούμε το τελετουργικό του τρίτου βαθμού, οι Αληθινοί Διδάσκαλοι εδρεύουν αόρατοι μέσα σε ένα ακτινοβόλο φως, πίσω από το πυκνό παραπέτασμα που τους χωρίζει από τους εργάτες, οι οποίοι έχουν παραδοθεί στον εαυτό τους μέσα, στο σκοτάδι και το πένθος...

...Ποιοι είναι όμως αυτοί οι εκπαιδευτές-οδηγοί, αυτοί οι αγνώστοι; Ο Τεκτονισμός θέτει το πρόβλημα χωρίς να το λύνει, ωσαν να ήθελε με αυτόν τον τρόπο να προτρέψει τα μέλη του να εμβαθύνουν στο μυστήριο εκείνο, όπου περικλείεται το υψίστο μυστικό κάθε μυήσεως.

Οι αυθεντικοί Διδάσκαλοι είναι οι δημιουργικές Διάνοιες του Σύμπαντος και για τους Μυημένους που έρχονται σε επαφή μαζί τους, αποτελούν δραστικές και πραγματικές δυνάμεις, ενώ σύμφωνα με την παράδοση είναι οι Ανώτεροι Αγνώστοι...”

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΤΕΤΡΑΚΤΥΣ

Ταχυδρομική Διεύθυνση Τ.Θ. 51 134, 145 10 Κηφισιά
Τηλεφωνο (01) 85.63.591 Fax (01) 62.50.513

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΤΕΤΡΑΚΤΥΣ

ΤΑΧΥΔΡΟΜΙΚΗ Ή ΤΗΛΕΦΩΝΙΚΗ ΠΑΡΑΓΓΕΛΙΑ ΜΕ ΑΝΤΙΚΑΤΑΒΟΛΗ
(χωρίς έξοδα αποστολής για παραγγελίες συνολικής αξίας άνω των 8.000 δρχ.)

ΜΕΤΕΝΣΑΡΚΩΣΗ (Παπύς).....	2.100
Η ΖΩΗ ΜΕΤΑ ΤΟΝ ΘΑΝΑΤΟ (Αννυ Μπέζαντ).....	1.600
ΣΥΓΧΡΟΝΕΣ ΕΠΙΣΤΟΛΕΣ ΤΩΝ ΔΙΔΑΣΚΑΛΩΝ Α' (Ροζέρ ντε Πέν).....	2.300
ΣΥΓΧΡΟΝΕΣ ΕΠΙΣΤΟΛΕΣ ΤΩΝ ΔΙΔΑΣΚΑΛΩΝ Β' (Ροζέρ ντε Πέν).....	2.700
Η ΑΝΩΝΥΜΗ ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΑ (Στέργου Χρούση).....	2.500
ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΕΣ ΔΡΥΙΔΩΝ (Υβ Μπερτουί).....	1.500
Η ΜΥΣΤΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΤΕΚΤΟΝΙΣΜΟΥ (Λεντμπίτερ).....	2.800
ΤΟ ΒΙΒΛΙΟ ΤΟΥ ΤΕΚΤΟΝΟΣ ΜΑΘΗΤΟΥ (Όσβαλντ Βίρτ).....	3.500
ΤΟ ΒΙΒΛΙΟ ΤΟΥ ΤΕΚΤΟΝΟΣ ΕΤΑΙΡΟΥ (Όσβαλντ Βίρτ).....	3.500
ΤΟ ΒΙΒΛΙΟ ΤΟΥ ΤΕΚΤΟΝΟΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΟΥ (Όσβαλντ Βίρτ).....	4.700
ΤΟ ΜΕΓΑ ΑΠΟΡΡΗΤΟ Α' (Η Βασιλική τέχνη) (Ελ.Λεβί).....	1.600
ΤΟ ΜΕΓΑ ΑΠΟΡΡΗΤΟ Β' (Τα Μυστήρια των Ιεροφαντών) (Ελ.Λεβί).....	2.300
ΤΟ ΒΙΒΛΙΟ ΤΩΝ ΣΟΦΩΝ (Ελιφάς Λεβί).....	1.700
ΠΡΑΓΜΑΤΕΙΑ ΕΠΙ ΤΩΝ ΑΠΟΚΡΥΦΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ (Παπύς).....	4.500
ΠΩΣ ΘΑ ΚΑΤΑΠΟΛΕΜΗΣΟΥΜΕ ΤΗΝ ΒΑΣΚΑΝΙΑ ΚΑΙ ΤΙΣ ΑΡΝΗΤΙΚΕΣ ΔΥΝΑΜΕΙΣ (Παπύς).....	1.000
Ο ΠΑΡΑΚΕΛΣΟΣ ΚΑΙ Η ΟΥΣΙΑ ΤΗΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΤΟΥ (Φρ. Χάρτμαν).....	3.100
ΑΝΑΖΗΤΩΝΤΑΣ ΤΟΥΣ ΡΟΔΟΣΤΑΥΡΟΥΣ (Φράντς Χάρτμαν).....	1.900
ΑΥΤΟΚΥΡΙΑΡΧΙΑ ΚΑΙ ΠΕΠΡΩΜΕΝΟ ΜΕ ΤΟΥΣ ΚΥΚΛΟΥΣ ΤΗΣ ΖΩΗΣ (Χ.Σ.Λιούις).....	2.400
Η ΜΥΣΤΙΚΙΣΤΙΚΗ ΖΩΗ ΤΟΥ ΙΗΣΟΥ (Χ.Σ.Λιούις).....	3.100
ΕΣΣΕ ΗΜΟ (Λουί Κλώντ ντε Σαιν Μαρτέν).....	1.000
Ο ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΣ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑΣ ΤΩΝ ΕΥΑΓΓΕΛΙΩΝ (Ε. Π. Μπλαβάτσκι).....	1.200
Ο ΘΡΥΛΟΣ ΤΟΥ ΤΕΤΑΡΤΟΥ ΜΑΓΟΥ (Χένρυ Βαν Ντάικ).....	900
ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΣ ΒΟΥΔΔΙΣΜΟΣ* (Α.Σίννετ).....	3.000
ΜΕΓΑ ΕΛΛΗΝΟ-ΑΓΓΛΙΚΟ ΛΕΞΙΚΟ	15.000
ΡΟΔΟΣΤΑΥΡΙΚΟΣ ΠΙΝΑΚΑΣ ΤΟΥ ΕΡΜΗΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΤΗΣ ΑΛΧΗΜΕΙΑΣ (Με κουτί συσκευασίας)	2.650

Μπορείτε να κόψετε (ή καλύτερα να φωτοτυπήσετε αυτή τη σελίδα) και να την ταχυδρομείσετε συμπληρωμένη με τα στοιχεία σας και τα βιβλία που θέλετε, ή να την στείλετε με Fax, ή να μας τηλεφωνήσετε. (Ι 232)

Ονοματεπώνυμο.....
Οδός.....Αρ.....
Πόλη.....Τ.Κ.....Τηλέφωνο.....

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΤΕΤΡΑΚΤΥΣ

Μαρία Βασιλοπούλου

Ταχυδρομική Διεύθυνση : Τ.Θ. 51134, 145 10 Κηφισιά

Τηλ.: 01-8563 591, Fax: 01-6250 513